

Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
4.Bf.285/2011/16.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2012. év február hó 3. és február 10. napján megtartott folytatólagos nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í t é l e t e t:

A halált okozó, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 5.B.567/2010/83. számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottak tekintetében megváltoztatja.

I. r. vádlott mellékbüntetésének tartamát 10 (tíz) évre súlyosítja.

A fogházbüntetés fele részének letöltése utáni feltételes szabadságra bocsátására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

V. r. vádlott születési éve helyesen: 1958.

Megállapítja, hogy az eljárás során helyesen 3.144.116,- Ft
(hárommillió-egyszáznegyvennégyezer-egyszáztizenhat) bűnügyi költség merült fel.

I. r. vádlott 1.034.943,- Ft (egymillió-harmincnégyezer-kilencszáznegyvenhárom), I. r. és II. r. vádlottak egyetemlegesen 1.437.035,- Ft (egymillió-négyszázharminchétezer-harmincöt) bűnügyi költséget kötelesek megfizetni.

A fennmaradó 672.138,- Ft (hatszázhetvenkettőezer-egyszázharmincnyolc) bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletét I. r., II. r., III. r., IV. r. és V. r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság a 2011. év március hó 24. napján kelt 5.B.567/2010/83. számú ítéletében I. r. vádlottat 1-1 rb. a Btk. 171. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b./ pontja, valamint a (2) bekezdés a./ pontjának I. fordulata szerint minősülő foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt halmazati büntetésül 2 év fogházbüntetésre, mellékbüntetésül 5 évi szülésznőgyógyász-orvosi, valamint szülésznői foglalkozás gyakorlásától eltiltásra ítélte

azzal, hogy fogházbüntetése fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható; II. r. vádlottat a Btk. 171. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a./ pontjának első fordulata szerint minősülő 1 rb. foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 1.000 forintban állapította meg azzal, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén napi tételenként 1-1 napi fogházbüntetésre kell átváltoztatni.

Az elsőfokú bíróság I. r., II. r., V. r. vádlottakat a Btk. 171. § (1) bekezdésébe ütköző; III. r., IV. r. vádlottakat a Btk. 171. § (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés a./ pontjának I. fordulata szerint minősülő 1-1 rb. foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Az eljárás során felmerült 3.385.892 forint bünyügyi költségből I. r. vádlottat 1.281.518 forint, I. r., II. r. vádlottakat egyetemlegesen 947.307 forint bünyügyi költség megfizetésére kötelezte; megállapította, hogy a fennmaradó 1.157.067 forint bünyügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosításért, a felmentő rendelkezések helyett valamennyi vádlott tekintetében bűnösség megállapításáért és büntetés kiszabásáért, illetőleg I. r. vádlott esetében hosszabb tartamú mellékbüntetés, II. r. vádlott tekintetében pedig felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazásáért; I. r., II. r. vádlottak a védőikkel felmentésért jelentettek be fellebbezést. III. r., IV. r., V. r. vádlottak és védőik az ítéletet tudomásul vették.

A Fővárosi Főügyészség fellebbezését utóbb írásban is megindokolta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság III. r. és IV. r. vádlottakkal szemben hozott felmentő rendelkezésében kifejtett okfejtés ellentétes az ítélet 13. oldal utolsó bekezdésében írtakkal. A bíróság által kifejtettek szerint a vádlottak tisztában voltak azzal, hogy „az ikerszülés lefolytatásához szükséges tárgyi és személyi feltételek nem voltak adottak, így az egészségügyi végzettséggel rendelkező vádlottak a sértett otthonszülésében való közreműködésük megkezdésekor tudatában voltak, hogy a magzati szívhang észleléséhez” milyen eszközök szükségesek. A vádlottak tudták azt, hogy az újraélesztéshez szükséges elengedhetetlen tárgyi és személyi feltételekkel - neonatológus szakorvosi elméleti tudással - nem rendelkeznek. A vádlottak tudták, hogy „megfelelő tárgyi és személyi feltételek hiányában az újszülöttnél fellépő szövődményt nem tudják haladéktalanul elhárítani, kezelni, az újszülött megfelelő szintű ellátása végett újszülött mentő kihívása szükséges. Ennek következtében azonban a riasztástól a mentő kéréséig eltelt idő alatt az újszülött ellátása késedelmet szenved, mely akár pár perc esetén is súlyos egészségkárosodást eredményezhet az újszülöttnél”. Az 1., 2. és 3. igazságügyi orvosszakértők többször hangsúlyozták, hogy az ikerterhesség veszélyeztetettnek minősül, ezért csak a kijelölt kórházban lehet levezetni. Az ikerszülésnél valódi szüléslevezetés nem volt, a magzatellátása és újjáélesztése tekintetében mind a tárgyi, mind a személyi feltételek hiányoztak. Az előbbiekkel ellentétes az elsőfokú bíróság 14. oldal 2. bekezdésében tett megállapítása, mely szerint a felsoroltak önmagukban foglalkozási szabályszegésnek mégsem tekinthetők. A III. r. és a IV. r. vádlottak azzal a magatartásukkal, hogy az 1. számú sértett ikerszülésénél segítőként közreműködtek, foglalkozási szabályszegést követtek el. Megszegték ugyanis az egészségügyi törvény 77. § (3) bekezdésében rögzített elvárható gondosság elvét, a terhesgondozás

részletes szabályait megállapító rendelet és a szülészeti-nőgyógyászati tankönyv vonatkozó előírását. A IV. r. vádlott által alkalmazott szívmasszázs ugyanúgy elégtelen volt, mint a II. r. vádlott ambuballonos lélegeztetése; a III. r. vádlott a mentők értesítésekor nem jelezte, hogy ikerszülésről van szó. A vádlottak foglalkozási szabályszegésének következménye volt a 2. számú sértett egészségkárosodása. E körülmény pedig a felmentett vádlottak bűnösségének kimondását indokolja.

A 3. tényállási pont vonatkozásában a Fővárosi Főügyészség írásbeli indítványában kifejtette, hogy a bíróság a szakvélemény alapján megállapította, hogy az V. r. vádlott által alkalmazott masszírozás helytelen módszer volt a méhlepény leválasztására, ennek ellenére nem tekintette „önmagában” szakmai szabályszegésnek. Ő és az I. r. vádlott is tudta, hogy a szülést követő vérzésre hajlamosító tényező a többedszer szülő nő, vagy a nagy magzat. Ennek ellenére a lepényi szakban felmerülő szövődmény elhárításához szükséges feltételeket nem biztosították, mentőt csak a szülést követő 1 óra múlva, a vérzés fellépése után hívtak. Szemben a bíróság megállapításával a sértett súlyosan anémiás állapota az életet, egészséget közvetlen veszélyeztette. Erre figyelemmel I. r., V. r. vádlottak megvalósították a Btk. 171. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő bűncselekményt.

A 4. tényállási pont tekintetében a Fővárosi Főügyészség az alábbi álláspontra helyezkedett: tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nincs oksági kapcsolat a II. r. vádlott foglalkozási szabályszegése és a sértett közvetlen életveszélyes állapota között. Ezzel szemben a II. r. vádlott észlelte a magzatvíznek az elszíneződését (meconium), mely a szakvélemény szerint szövődményeket idézhetett volna elő, ha nem látják el időben az újszülöttet. Ilyenkor intézményi szülés esetén a szülésznő azonnal hívja az orvost, mert a szövődményt csakis ő tudja megfelelően felismerni és kezelni. A II. r. vádlott nem ismerte fel a méh táglási szak elhúzódását, ennek abnormális voltát, a vérzés fellépése után a méhet masszírozta, holott ez a méhlepény szabálytalan leválásához is vezethetett volna. A 4. számú szakértő szakvéleménye szerint a táglási szak nem volt megfelelő ütemű, mivel elhúzódott és az annak alapjául szolgáló fájásgyengeség vezetett - legnagyobb valószínűséggel - az atóniás vérzéshez. A vádlottnak a szakértő szerint ezt a helyzetet fel kellett volna ismernie és intézkednie a vajúdó sértett azonnali kórházba szállításáról, ahol lerövidíthető lett volna az órákig tartó vajúdás. A II. r. vádlott pedig ezt elmulasztotta, vagyis a szabályszegés és az életveszélyes állapot között okozati összefüggés volt. E körülmény a II. r. vádlott tekintetében a Btk. 171. § (1) bekezdésébe ütköző és e szerint minősülő bűncselekmény megállapítását teszi indokoltá e pontban.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség az ügyészi fellebbezést fenntartotta a BF.587/2010/6. számú végindítványában. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség túlnyomó részt megalapozottnak tartotta. A 2. pontban kiemelte, hogy a vádlottak abban a tudatban bonyolították a szülést, hogy tudomással bírtak arról, hogy az fokozott kockázattal jár. Ikerszülés esetén ugyanis a magzatok korszerű eszközökkel történő folyamatos figyelésének is jelentősége van, hiszen ez segít a szülés levezetésének mikéntjével kapcsolatos döntésben, a kockázat minimalizálásában. A vádlottak megfelelő személyi és tárgyi

feltételek hiányában vállalkoztak a szülésnél való közreműködésre. III. r. vádlott a mentőszolgálat felé szakszerűtlen bejelentést tett. Ő és a IV. r. vádlott emellett bekapcsolódott a gyermek megmentésébe, tevékenységük túlment a technikai tevékenységek végzésén. E vádlottak is megfelelő képzettséggel, gyakorlattal rendelkeztek. III. r. vádlott 2003-ban szülésznői képesítést szerzett, IV. r. vádlott is orvosi diplomával rendelkezett. Erre is figyelemmel e vádlottak bűnösségének megállapítása nem mellőzhető.

A tényállás 3. pontjában a Fellebbviteli Főügyészség indítványozta kirekeszteni az elsőfokú ítélet 17. oldalán a 4. bekezdésében írtakat, mivel a 3. számú sértett súlyos vérszegénység állapotába került, amely - álláspontja szerint - az egészségét közvetlenül veszélyeztető helyzetet teremtett. Erre figyelemmel kérte a bűnösség megállapítását I. r. és V. r. vádlottakkal szemben.

A 4. pont vonatkozásában a Fellebbviteli Főügyészség kifejtette, hogy a II. r. vádlott egyedül, megfelelő technikai háttér nélkül vállalkozott a szülés levezetésére. Tevékenysége során nem tulajdonított megfelelő jelentőséget a meconiumos magzatvíznek, az elhúzódó táglási szaknak. Emellett a méhet szabálytalanul masszírozta, ami magában hordozta a további komplikációk fellépését, ahelyett, hogy időben a mentők értesítése iránt intézkedett volna. Indítványozta e pontban az elsőfokú ítélet 18. oldal 5. bekezdésében írtak kirekesztését és e vádlott bűnösségének megállapítását.

Összességében I. r. vádlott tekintetében a foglalkozás eltiltás tartamának növelését, II. r. vádlottnál súlyosabb, felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazását, III. r., IV. r. és V. r. vádlottak esetében pedig differenciált büntetés kiszabását tartotta indokoltnak.

A másodfokú nyilvános ülést megelőzően I. r. vádlott védője írásbeli bizonyítási indítványt terjesztett elő. Ebben felhívta a figyelmet arra, hogy az elsőfokú bíróság a vádirati tényállástól eltérően azt állapította meg az 1. tényállási pontban, hogy az oxigén hiány oka az oxitocin szabályellenes intravénás beadása által kiváltott tartós méhösszehúzódás és a nyaki gerincsérülés voltak, melyek együttesen és külön-külön is elegendőek voltak a halál kiváltáshoz. Ezzel szemben a vádban az szerepelt, hogy e két körülmény együttesen eredményezte a magzat halálát okozó oxigénhiányt. Az elsőfokú bíróság megállapítása az 5. és 6- számú szakértők ítélethozatal előtt kiegészített szakvéleményén alapult, mely szakértők az eljárás során a halál-ok tekintetében többféle előadást tettek. A védelem szükségesnek látta a halál okával és ezzel összefüggésben annak időpontjával kapcsolatos kérdések szakértői megválaszolását, ennek tisztázására az általa szakértőként felkért személyeket kérte bevonni az eljárásba a Be. 112. § (2) bekezdése alapján. Előadta a védő, hogy e szakvélemény 2012. február 17. napján készülne el. Indítványozta a védő a nyilvános ülés helyett tárgyalás kitűzését, arra a felkért szakértők megidézését. Amennyiben a szakértők bevonását a másodfokú bíróság nem találná megalapozottnak, úgy előterjesztésüket okirati bizonyítékként vegye figyelembe az ítélete meghozatalánál.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő az előterjesztését azzal egészítette ki, hogy az 1. tényállási pontban a 7. számú szakértő tanúkénti meghallgatását kéri. Arra hivatkozott, hogy

nevezett hat évig volt a Koppenhágai Egyetem Egészségügyi Szolgáltatások Kutatóintézetének, továbbá tizenöt évig az Egészségügyi Világszervezet Női és Gyermekegészség Központjának az igazgatója. Orvosi végzettséggel, szülészeti és neonatológiai szakvizsgával rendelkezik. A 2. tényállási pontban 1. számú tanú, professzor tanúkénti kihallgatását kérte, aki az Egyesült Királyságban a Sheffield Hallam Egyetem szülészeti tudományok emeritus professzora, míg a 3. tényállási pontban a 2. számú tanú kihallgatását indítványozta, aki egy londoni klinikán volt tanszékvezető, a Royal College of General Practitioners Általános Orvosok Királyi Kollégiumának tagja. A védő nyilatkozata szerint a felsorolt személyek olyan tudományos múlttal rendelkező szakemberek, akik nagy tapasztalattal rendelkeznek az otthoni szülés terén és az I. r. vádlott vallomásának és az ügy lényegi iratainak az angol fordítása a rendelkezésükre áll.

A védelem álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kellő indok nélkül utasította el a bizonyítási indítványát akkor, amikor a felkért szakértékek nem csupán általánosságban, hanem az ügy releváns dokumentációjának birtokában a konkrét esetről is véleményt nyilvánítottak. Figyelemmel arra, hogy a 5. és 6. számú szakértőkön kívül senki sem vizsgálta a sértetteket, végképp elfogadhatatlan és kettős mércét jelenít meg, hogy azért indokolatlan e szakértők meghallgatása, mivel a sértetteket nem vizsgálták meg. Szóbeli meghallgatásuk esetén lehetőség lenne véleményük részletesebb kifejtésére, választ tudnának adni az eljárás résztvevőinek a további kérdéseikre. Véleményük jelentősége abban áll, hogy a kirendelt szakértőknek nincs ismerete a háborítatlan otthoni szülés sajátosságairól, ennek szakirodalmát nem ismerik, sőt általánosságban elítélő véleményük van erről. Felhívta a védelem a figyelmet arra, hogy az otthoni szülésnek Magyarországon nincs általános orvosi, vagy bábai protokollja, pedig az más országban eltér a kórháziétól. A 3. tényállási pontban pedig épp a szülés leépítési szakaszának 30 perces tankönyvben rögzített túllépése képezi a szakkérdést, míg az 1. pontban a váll elakadással kapcsolatban bővebb ismeretekkel rendelkeznek, hiszen olyan országokban tevékenykednek, ahol a nagyobb népesség miatt a hazainál jóval nagyobb arányban találkozhatnak ilyen esetekkel. Az előbbi érvekre figyelemmel indítványozta a védő a bizonyítás foganatosítását a másodfokú eljárásban.

II.r., III.r. és IV.r. vádlottak védője csatlakozott az indítványhoz.

Az ügyész a bizonyítási indítvány elutasítását kérte, az ezzel kapcsolatos helytálló elsőfokú bírósági indokolásra figyelemmel.

A bizonyítási indítvány elutasítását követően az ügyész a fellebbezését az átiratban foglaltakkal egyezően fenntartotta. Nyomatékkal hangsúlyozta, hogy az eljárásnak nem a tervezett otthoni szülés a tárgya, hanem az, hogy a vádlottak a tevékenységük során követtek-e el foglalkozási szabályszegést avagy nem. Amennyiben igen, ez okozati összefüggésben áll-e a bekövetkezett eredménnyel avagy sem. A cselekmény elkövetése idején hatályos egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. kötelező érvénnyel fogalmazta meg a betegellátásban a résztvevőktől elvárható szakmai, etikai szabályok, illetve irányelvek betartását. Ezzel összefügg, hogy csak olyan orvosi tevékenység végezhető, melyhez kapcsolódó

szövődmények ellátására is felkészültek az ellátó személyek. Márpedig I. r. vádlott és segítői sorozatban vállalták olyan szülések levezetését intézetén kívüli körülmények között, amelyek valamilyen kockázati tényezőt hordoztak magukban. Ehhez képest nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy kórházi körülmények között is előfordulhatnak olyan esetek, amikor újszülöttek halnak meg, vagy maradandó károsodást szenvednek. A szülés kétségtelenül természetes folyamat, a vádlottaknak pedig alapelve, hogy ebbe csak a legkisebb mértékben avatkozzanak be. Adódhatnak azonban olyan komplikációk, amelyek kórházon kívül nem oldhatók meg.

Az elsőfokú eljárás során a tanács elnöke tág teret engedett a vádlottak védekezésének: kérdéseket, észrevételeket engedélyezett; igen körültekintően igyekezett tisztázni, hogy a vádlottak a szakmai szabályoknak eleget tettek-e. A vádlottak szakmai képzettsége tisztázott, valamennyien rendelkeznek olyan jellegű képesítéssel, mely szükséges a szülések kíséréséhez, segítéséhez.

Az ügyészi álláspont szerint az 1. vádpontban az I. r. vádlott tevékenysége inkább egy különös kegyetlenséggel elkövetett emberölést vet fel, nem pedig az orvosi segítségnyújtást. A szülést megelőző körülmények előrevetítették, hogy nem lesz problémamentes a szülés. Mindennek ellenére meggyőzte a vádlott a 4. számú sértettet arról, hogy a szülés biztonságos. E vádpontban - továbbá a 2. pontban is - az intravénásan beadott oxitocin okozta a problémát, melyet az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás alatt az I. r. vádlott ismételt alkalommal alkalmazott. A vádlott által favorizált szüléslevezetéshez nem tartozik bele a gátmetszés alkalmazása még akkor sem, ha indokolt lenne, mint jelen esetben.

A 2. tényállási pontban utalt a Fővárosi Főügyészség a fellebbezésében írtakra: az ikerterhesség levezetését a vádlottak olyan körülmények között vállalták, melyek általuk is tudottan alkalmatlanok voltak a fokozott kockázattal járó szülés során esetlegesen fellépő szövődmények elhárítására. Annak is tudatában voltak, hogy probléma esetén az időtényezőnek is kiemelkedő jelentősége van, miként a magzatok korszerű eszközökkel történő folyamatos figyelésének is. A megfelelő személyi és tárgyi feltételek hiányában ennél a szülésnél történő közreműködés már okozati összefüggésben van a bekövetkezett eredménnyel, a 2. számú sértett helyrehozhatatlan károsodásával és halálával. III. r. és IV. r. vádlottak is a foglalkozási szabályok hatálya alatt álltak; mindketten bekapcsolódtak a második gyermek megszületését követően a gyermekmentésbe, de ezt nem megfelelően tették. A III. r. vádlott a mentőket sem tájékoztatta kellően, még a laikusnál is szakszerűtlenebb bejelentést tett, mivel nem mondta, hogy ikeraszülésről van szó. Hibaként értékelendő, hogy a gyereknél az alsó légutak leszívása nem történt meg és a sértett a mentő kiérkezéséig mindvégig oxigénhiányos állapotban volt három orvos és egy szülésznő mellett. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helyesen értékelte az oxitocin intravénás beadásának szabálytalanságát; helytállóan sorolta fel azokat a foglalkozási szabályszegélyeket is, amelyek a sértett állapotával nem voltak közvetlen összefüggésben, azonban a büntetés kiszabásánál jelentőséggel bírtak (pl. a szülés dokumentálatlansága).

Az ügyészség képviselője hangsúlyozta, hogy a 3. tényállási pontban azért alkalmazott

felmentő rendelkezést az elsőfokú bíróság, mert a 3. számú sértett egészségét, vagy testi épségét közvetlenül veszélyeztető állapot nem alakult ki. Ugyanakkor megállapítható, hogy a lepényi szakban V. r. vádlott által alkalmazott masszírozás helytelen volt, hiszen magában hordta a későbbi komplikációk létrejöttét, melyre a vádlottak nem voltak megfelelően felkészülve. A szakértői vélemények szerint a magzat születését követő közel egy órás késés szakmailag nem volt indokolható. A 3. számú szakértő kiegészítő szakvéleménye szerint amennyiben a lepény a magzat megszületését követő 30. perc múlva nem távozik, gyógyszeres és műtéti beavatkozást kell végrehajtani, már az első vérzést követően intézetbe kellett volna küldeni a sértettet. V.r. vádlott aláírta, hogy a vérvesztés a mentők kiérkezéséig mintegy 6-700 ml volt. A vádlottak szakmai szabályszegéseivel okozati összefüggésben a sértett a súlyos vérszegénység állapotába került, amely az ügyészség álláspontja szerint az egészséget közvetlenül veszélyeztető helyzet. Indítványozta ezért mellőzni az ítélet 17. oldal 4. bekezdésének utolsó fél mondatát.

A 4. tényállási pont tekintetében az ügyészség kifejtette, hogy az 5. számú sértett a II. r. vádlott által vezetett szülés során a vérvesztéses sokk következtében közvetlenül életveszélyes, kivérzett állapotba került. E sértettnél is több rizikótényező állt fenn, a vádlott a tevékenységekor nem tulajdonított megfelelő jelentőséget sem a meconiumos magzatvíznek, sem az elhúzódtó táguási szaknak; szabálytalanul masszírozta a méhet, amely magában hordozta a további komplikációk fellépését ahelyett, hogy időben a mentőt értesítette volna. Az ítélet 18. oldal 5. bekezdésének utolsó mondatában írtak kirekesztését indítványozta. Utóbbi két vádpontban a vádlottak büntetőjogi felelősségének a megállapítását kérte.

Egyebekben az ügyész az elsőfokú bíróság jogi minősítését törvényesnek tartotta. I. r. vádlott tekintetében a foglalkozástól eltiltás tartamának növelésére, II. r. vádlott esetében pedig súlyosabb büntetés, felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazására tett indítványt. III. r. IV. r. és V. r. vádlottaknál differenciált büntetés kiszabását kérte.

I. r. vádlott védője perbeszédében az 1. és 2. tényállási pontok tekintetében felhívta a figyelmet arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete álláspontja szerint megalapozatlan. A Fővárosi Bíróság ugyanis a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem teljeskörűen értékelte, továbbá olyan bizonyítási indítványt utasított el, mely alapján beszerezhető bizonyíték a vádlott felmentését eredményezhette volna; a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Indítványozta ezért az elsőfokú bíróság által megállapítottól eltérő olyan tényállás megállapítását, amely I.r. vádlott felmentésére vezet.

E körben felhívta a figyelmet a 8. számú szakértő, valamint a védelem által beszerezett külföldi szaktekintélyek szakvéleményeire, melyeket az elsőfokú bíróság érdemi értékelés nélkül vetett el. Ezzel szemben olyan szakvéleményeket vett figyelembe bizonyítékként, melyek ekként nem lehettek volna felhasználhatók. Álláspontja szerint ugyanis nem tekinthető szakértői kompetenciának a bizonyítékok mérlegelése, a jogkérdésben történő nyilatkozat és egyéb, nem szakértői feladat körébe tartozó kérdés megválaszolása. Az eljárás során kirendelt szakértők többségének nem volt ismerete a háborítatlan otthonszülés sajátosságairól, általánosságban inkább elítélő véleményük volt róla. Sokszor fölöslegesen, több részletben került előterjesztésre

a szakértői vélemény; az ezzel felmerülő többletköltség pedig a vádlottakat terheli, az eljárás során velük akarják kifizettetni. Ilyennek tekinthető az 1. tényállási pontban a 3. számú szülész-nőgyógyász szakértő szakvéleménye mellett az öt kiegészítő vélemény; az Orvostani Intézet előzetes véleménye mellett előbbi szakértő bevonásával készült szakvélemény és két kiegészítő vélemény; a 2. tényállási pontban a 9. számú szakértő négy kiegészítő véleménye.

Az 1. tényállási pontban fenntartotta a védő azt a véleményét, hogy a nyaki sérüléssel kapcsolatban kétséget kizáróan nem állapítható meg az I. r. vádlott ezzel kapcsolatos felelőssége. Az 5. és 6. számú igazságügyi orvosszakértők az eljárás során először a köldökzsinór összenyomtatása miatt kialakult oxigénhiányos károsodásra, majd a kiszabadítási kísérlet során kialakult magas nyaki gerincvelői sérülés okozta magzati oxigénhiányos károsodásra utaltak. Végül úgy fogalmaztak, hogy az előbbi körülmények összeadódva okozták a magzat szülés közbeni halálát. A 10. számú igazságügyi orvosszakértő a tárgyaláson azt mondta el, hogy a gerincsérülésnél a boncletet alapján nem lehet elkülöníteni, hogy húzástól, vagy forgatástól keletkezett-e. Kifogásolta a védő, hogy az elsőfokú bíróság a perbeszédék elhangzását követően a védelmet nem értesítve idézte vissza a szakértőket, őket az ítélet kihirdetése előtt újból megnyitott bizonyítás során nyilatkoztatta. Ezzel szemben a 3. számú tanú nem a szabályos McRoberts műfogás alkalmazásával kísérlete meg a magzat világra segítségét, hanem egyszeri, rövid ideig tartó, a magzat fejére irányuló húzó mozdulatot fejtett ki. Ebből pedig az következik, hogy a nyaki sérülést nem kizárólag az I.r. vádlott okozhatta. Megjegyzendőnek tartotta, hogy e tanú vallomása szerint - szemben a szakértői véleményekkel - a gátmetszés önmagában nem oldotta volna meg a problémát, azt a 3. számú tanú sem látta indokoltnak. Ezt az előadást alátámasztja a 7. számú szakértő írásbeli véleménye, hogy a gátmetszés a helyzeten nem segít, mivel nem a lágy, hanem a csontos szövetekkel van probléma: a magzat válla túl nagy az anyai medence csontozatához képest. Erre figyelemmel kétséget kizáróan nem lehet igazolni, hogy a gátmetszés elmaradása szakmai szabályszegés lett volna. A szakértő szerint az oxitocin alkalmazása azért nem volt kifogásolható, mivel beadásakor nem volt felismerhető a váll elakadása. A szülés befejező szakában ennek alkalmazása az általa ismert protokollba nem jelent szakmai hibát, vagy szabályszegést. Összességében e pontban az előbbi szabályszegések tényállásból történő kirekesztése folytán a vádlott felmentése indokolt.

A vádlott védője szerint a 2. tényállási pontban logikai hiba az oxitocin intravénás beadása és a magzat oxigénhiányos állapota közötti oksági kapcsolat megállapítása. Medencevégi fekvésű magzatoknál ugyanis ezt alkalmazzák, mivel a következő fájásra megszületik a baba, ilyenkor az oxitocin méhösszehúzó hatása nem okoz oxigénhiányos állapotot. Jelen esetben is ez történt, mivel az oxitocin beadása után 3-4 perc múlva a következő fájásnál megszületett a baba, így az oxitocin beadása nem okozhatott oxigénhiányos állapotot. E pontban hiányolta az ügyvéd a 8. számú szakértő szakvéleményének elemző értékelését, ezt ugyanis nem pótolja a becsatolt okiratok pusztá felsorolása. Vitatta a 9. számú igazságügyi-orvosszakértő nyomozás során elkészült véleményének felhasználhatóságát, mivel egy, nem a szakterületére tartozó kérdésben, szülész-nőgyógyász szakvizsga nélkül nyilvánított véleményt. E szakértővel kapcsolatban változatlanul fenntartotta az elsőfokú bíróság előtt bejelentett elfogultsági

kifogását. Egyebekben a beszerzett szakértői vélemények ellentmondásosak voltak, melyek feloldását az elsőfokú bíróság meg sem kísérelte. E körben utalt a 2. és 3. számú szakértők tárgyalási nyilatkozatára. Nem szegett szakmai szabályt az I. r. vádlott akkor sem, amikor az újszülött lélegeztetése terén nagy szakmai tapasztalattal rendelkező II. r. vádlottra bízta az újszülöttet. E pontban is indítványozta mellőzni a tényállásból az oxitocin beadása és a sértett oxigénhiányos állapota közötti ok-okozati összefüggésre utalást, valamint azt, hogy az I. r. vádlott szakmai szabályt szegett, amikor a helyszínen legképzettebb orvosként nem a legnagyobb segítséget igénylő újszülöttel foglalkozott.

A 3. tényállási pontban egyetértett a védő az elsőfokú bíróság megállapításával azzal, hogy a sértett nem volt életveszélyes állapotban, mely a szállítás során nem romlott, erre figyelemmel nincs ok a felmentő rendelkezés megváltoztatására. Ezért e pontban az ítélet helybenhagyásra tett indítványt.

Alternatív indítványt nem terjesztett elő a védő, azonban felhívta a figyelmet arra, hogy rendkívül hosszú idő telt el a vádbeli cselekmény óta. A Fővárosi Főügyészség végindítványában csak felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását kérte, az elsőfokú bíróság ettől eltérően letöltendő szabadságvesztést szabott ki, amely indokolatlanul eltúlzott és szigorú büntetés.

II. r. III. r. és IV. r. vádlottak védője csatlakozott a védőtársához az elsőfokú bíróság által elutasított bizonyítási indítványokat illetően. Felhívta a figyelmet az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkére, annak 3. d./ pontjára és a tisztességes eljárás követelményére.

Általánosságban a Fővárosi Bíróság kiindulási pontját védelmi szempontból részben elfogadhatónak tartotta, amikor nem foglalt állást e terület jogi szabályozottságáról, illetve annak hiányáról. Kifejtette a védő, hogy helytállóan szögezte le az elsőfokú bíróság, hogy a Szülészeti Nőgyógyászati Szakmai Kollégium 2002-es állásfoglalása büntetőjogi szempontból nem minősül szakmai szabálynak; az ikerterhesség nem tekinthető veszélyeztetett terhességnek, bármi is erről az igazságügyi szakértő véleménye. Szemben ugyanakkor az elsőfokú bíróság megállapításával, e szakértők elfogulatlanok egyáltalán nem tekinthetők. Megjegyzendő, hogy a magyar állam nem nyújtott biztonságot az intézetén kívül tervezett otthonszülést választó anyáknak. Az ezzel kapcsolatos 80/155/EGK rendelet szövegét, illetve az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK Irányelvét nem ültetette át, ami alkotmányellenes mulasztás. Erre utal az Emberi Jogok Európai Bíróságának Ternovszky kontra Magyarország ügyben hozott ítélete. Szemben az elsőfokú ítéletben foglaltakkal, nem csupán neutrális joghézagról van szó, hanem egy kifejezetten ellenséges, stigmatizáló és automatikus szabálysértési szankcióval fenyegetett, alapvetően alkotmányos jogot sértő helyzetről. E megítélést támasztja alá az elsőfokú ítélet 21. oldalán hivatkozott főosztályvezetői levél, a következő oldalon található a 4. számú tanú vallomása. A 9. számú igazságügyi-orvosszakértő szakvéleményéből visszaköszön az elítélő attitűd, aki az intézetén kívüli szülések kapcsán olyan feltételrendszert látott kívánatosnak, amely a világ egyetlen országában sem ismert; egy ízben úgy adott szakvéleményt, hogy a

vádlottak által benyújtott gépelt születéstörténetet el sem olvasta. A szakértők véleménye az előbbieket mellett amiatt is aggályos, mert hiányzik belőle az elméleti tudás, ugyanakkor a súlyuk relatív csekély. A II. r. vádlottra vonatkozó önálló vádnál a 10. számú szakértő a jogszabállyal ellentétesen kompetensnek ítélte magát, míg a 2. tényállási pontban a 9. számú szakértő önállóan adott véleményt. Ezzel szemben a védelem által felkért szaktekintélyek gyakorlati szempontok figyelembe vételével találták hibátlannak a vádlottak magatartását.

A védő a 2. tényállási pontban a következő ítéleti megállapítások mellőzését indítványozta:

a 12. oldal 5. bekezdéséből a 3. mondat második fordulátát („úgy hogy ... „);

a 6. bekezdés első mondatából a „megkísérelte lélegeztetni” kifejezést, ehelyett azt, hogy „lélegeztette”;

a 13. oldal utolsó bekezdésének 2. mondatát folytatólag a 14. oldal 1. bekezdésével;

a 14. oldal 4. bekezdésének II.r. vádlottra vonatkozó részét.

Helyesbíteni indítványozta a 13. oldal 2. bekezdésének első mondatát azzal, hogy „a Cherny mentő a vádbeli cselekmény idején még neonatológus szakvizsgával nem rendelkező szakorvosa”.

A védő kérdésként tette fel: a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása hogyan merülhetett fel, ha az 5. számú tanú felelősségét az 1. tényállási pontban nem állapították meg? E cselekmény kapcsán az ítélet 43. oldalán a 3. számú szakértő szakvélemény kiegészítése az irányadó, mely szerint a szakorvosi utasítást teljesítő bába az oxitocin beadásáért nem vonható felelősségre. A II. r. vádlott az újszülött lélegeztetésekor sem követett el szakmai hibát, mint ahogy az a 11. és a 8. számú szakértők szakvéleményéből megállapítható. Az alsó légutak leszívása nem volt szükséges a veszélyhelyzet elhárításához, nem volt szakmai szabálysértés az ambu-ballonos lélegeztetés sem. Összességében megállapítható hogy a II. r. vádlott semmiféle szakmai szabályt nem sértett, kérte ezért a felmentését. E mellett a 8. számú szakértő szakértői véleményéből megállapíthatóan az újszülött már megszületése előtt agykárosodást szenvedett. A III. r. vádlott segélyhívása azért sem volt szakszerűtlen, mert az elsőként született magzat tökéletes egészségi állapotban volt; a IV. r. vádlott által végzett eljárás pedig szakszerű volt.

A 4. vádpont vonatkozásában a védő az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozottnak tartotta a II. r. vádlottal szemben. Az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezését alátámasztotta a 8. számú és a 12. számú szakértők szakvéleménye. A 4. számú és a 13. számú szakértők ugyanakkor nem vették figyelembe az előbbi véleményeket, azonban e szakértők sem cáfolták, hogy a tágulási szakban szünet állt be, a szülés ritmusa lelassult, ekkor intézetben kívüli szülés esetén nem róható fel a II. r. vádlottnak az intézeti protokoll elmaradása.

A vádlottak közül I. r., IV. r. és V. r. vádlottak az utolsó szó jogán nem tettek nyilatkozatot.

II. r. vádlott az utolsó szó jogán az ellene felhozott vádakról elmondta, hogy a szülésznőképzés jelenleg érvényes tankönyve szerint abban az esetben, ha a lepény nem távozott el „a méhet dörzsöléssel kontrakcióba hozzuk”. Az atóniás vérzéssel kapcsolatban pedig azt írja, hogy „a méhet mechanikus ingerekkel, külső masszírozással összehúzódnásra készítjük”. Ugyancsak

az atóniás vérzéssel kapcsolatban azt az iránymutatást tartalmazza, hogy „a vérzés bármilyen formája esetén a szülésznő feladata, hogy az orvost azonnal értesítse, megérkezéséig a méhet dörzsöléssel kontrakcióba hozza”. E vádlott az álláspontját az angol hírtelevízió számára forgatott dokumentumfilm mondanivalójával fogalmazta meg, mely szerint „Magyarország nem érdemli meg a kiváló szülészetet”.

A III. r. vádlott az utolsó szó jogán annak a kifogásának adott hangot, hogy ennek a végtelenül elhúzódó pernek az utolsó napján már bizonyára ott van a bíró asztalán a kész ítélet. Ugyanakkor hiába hangzott el mindannyiszor az eljárás során, hogy az ikerbabánál nem az oxitocin okozta az oxigénhiányt, hanem fordítva, az oxigénhiány miatt adták az oxitocint, melyet intézetben rutineljárással vénásan adni a kitolási szakban. Nem jelent fokozott kockázatot a harmadik szülés, hanem éppenséggel a kevesebb rizikó lehetőségét hordozza. Hiába hivatkoztak a szívhanghallgatóra, arra, hogy a saját felelősségére a kórházból hazamenő, frissen szült nő nem kivérzett, hanem egészséges; a vállalakadás elháríthatatlanságára és arra, hogy az V. és VI. csigolya magasságában lévő bevérzés nem lehetett a halál oka; ikerszüléskor pedig előfordulhat, hogy a méhen belüli fertőzés az ikrek közül az egyiket megfertőzi, a másik egészséges marad. Hiába hivatkoztak az orvosszakértői inkompetenciára, akik az intézményen kívüli szülésre undorral tekintettek. Álláspontja szerint a szakértők igenis elfogultan alkottak véleményt a terhükre. Kérdésként tette fel, ha a védelemnek is vannak szakértői, azokat vajon miért szükségtelen meghallgatni? Végül kifogásolta mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú eljárás során az ügyészi perbeszédekben elhangzottakat.

A több irányból előterjesztett fellebbezésekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdés és a 349. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság az eljárási szabályok betartásával folytatta le az eljárását.

Részben az eljárási szabályokkal függ össze az elsőfokú bíróságnak a vádlottak védői által előterjesztett bizonyítási indítvány elutasítása, és részben ide tartozik az ismételt előterjesztett bizonyítási indítvány másodfokú elutasítása is. Ezzel kapcsolatban a Fővárosi Ítélet tábla megállapítja, hogy az elsőfokú bíróság helyesen és törvényesen utasította el a védelemnek a külföldi nőgyógyász szakértők tanúkénti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát (38. számú tárgyalási jegyzőkönyv 46. és 100. oldal; elsőfokú ítélet 22. oldal). A Be. 79. § (1) bekezdése értelmében „tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása lehet”. Az eljárás során nem merült fel egyetlen adat sem arra vonatkozóan, hogy a megidézési kért és az Egyesült Királyságban dolgozó orvosoknak a vádlottak cselekményéről tudomása lett volna. Ez tanúkénti kihallgatásukat már önmagában kizárja.

Ugyanakkor az iratok között található a konkrét cselekménnyel kapcsolatos véleményük. Ezzel kapcsolatban felvetődik annak kérdése is, hogy a bíróság szakértőként bevonhatja-e az eljárásba ezeket az orvosokat? Az eljárási törvény 102. § (1) bekezdése főszabályként azt írja elő, hogy a bíróságnak a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt kell kirendelni és ha ez nem lehetséges, csak akkor lehet kellő szakértelemmel rendelkező személyt vagy

intézményt szakértőként kirendelni. Ez azonban sem az elsőfokú, sem pedig a jelen eljárásban nem volt indokolt, mivel az eljárás során összesen tíz szakértőt rendelt ki a nyomozóhatóság, illetve a bíróság a hazánkban bejegyzett összesen 200 magyar igazságügyi szakértő közül. Ők birtokában vannak nem csupán a magyar, hanem az európai és a tengeren túli szakmai, tudományos ismereteknek is.

A védelem által indítványozott külföldi szaktekintélyeknek a magyar bírósági eljárásban történő bevonását a másodfokú bíróság sem tartotta indokoltnak, mert Magyarországon elkövetett, magyar foglalkozási szabályok hatálya alá tartozó magyar állampolgárságú személyeknek a magyar sértettekkel szembeni vádbeli cselekménye képezte jelen ügy tárgyát. Ezt az álláspontot az előbbieken felhozottakon túlmenően az is alátámasztja, hogy a külföldi orvosok, bábák nem lehetnek a peranyag ismeretének olyan birtokában, amellyel a Magyarországon kirendelt igazságügyi szakértők rendelkeztek. A védelem maga hivatkozott arra, hogy nem a bizonyítás teljes anyagát fordították le angol nyelvre - önmagában a fordítás hitelessége is kérdéses -, melyből az következik, hogy bizonyos tények mellett az elsőfokú bíróság okirati bizonyítékként vette figyelembe a 8. és a 11. számú szakértők által benyújtott szakértői véleményeket is. Ugyancsak okirati bizonyítékként kezelte a védelem által beterjesztett, külföldi szaktekintélyek - 2. számú tanú, 1. számú tanú, 7. és 12. számú szakértő - által jegyzett véleményeket, melyekre a bizonyítékok értékelésénél is hivatkozott. (Fővárosi Bíróság 5.B.567/2010/83. számú ítélet 23. oldal 3. bekezdés első mondata)

Általánosságban megállapítható, hogy a magyar igazságügyi orvosszakértőknek arra kellett választ adni, hogy a vádlottak, mint Magyarországon élő és dolgozó orvosok, szülésznők, szülésznő-segítők a Magyarországon alkalmazandó - és nem külföldön irányadó - szakmai szabályokat betartották-e. Ezek a szakmai szabályok részben jogszabályok, részben tankönyvben és szakmai kollégiumi véleményekben megjelent és az orvosi gyakorlatban kialakított szabályok, protokollok.

Szemben a védelem álláspontjával az vezetne a kettős mérce alkalmazására, ha eltérő szabályok vonatkoznának az intézményi, illetve az intézményen kívüli szülést levezető/kísérő orvosokra, szülésznőkre. A szülés háborítatlanságának elve ugyanis nem járhat a szülő anya, a magzat egészségének, testi épségének a veszélyeztetésével. Megjegyzendő, hogy épp a vádlottak és a védők hangsúlyozták, hogy Magyarországon az otthonszülésnek nincs protokollja, e körülményből viszont nem az következik, hogy a külföldi protokoll alkalmazása lenne irányadó az intézményen kívüli szülés esetén. Ez esetben ugyanis még az sem dönthető el, hogy mely ország protokollját kellene figyelembe venni. ekről, körülményekről tudomása van a felkért szakértőnek, másokéről nem.

E körben ugyanakkor hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság nem hallgatta meg a védelem által indítványozott külföldi szakértőként megjelölt személyeket, az általuk adott és magyar nyelvre lefordított szakvéleményüket okirati bizonyítékként figyelembe vette és a magyar igazságügyi szakértők elé tárta. Kiemelendő, hogy

például a 3. számú igazságügyi orvosszakértő az elsőfokú bírósági kihallgatásakor megismerte a 7. számú szakértő véleményét, és részletesen nyilatkozott az abban foglaltakra (38. számú tárgyalási jegyzőkönyv 129-132. oldal). A 3. számú szakértő szakvéleményét kiegészítette a G. Martius-féle műfogás vállak elakadása esetén történő alkalmazhatóságáról (elsőfokú iratok 71. alszám), és az elsőfokú bíróság más esetekben is ütköztette a szakvéleményeket az okirati bizonyítékként kezelve. Ügyfelderítési kötelezettségének tehát e tekintetben is messzemenően eleget tett.

Ezzel az elsőfokú bíróság eleget tett az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (kihirdetve 1993. évi XXXI. törvénnyel) 6. Cikkely 3/d pontjában megfogalmazott fegyverek egyenlősége követelménye megvalósulásának.

A másodfokú bíróság - figyelemmel a védelem által felkért külföldi személyek tanúkénti kihallgatására tett újabb indítványra - mégis indokoltnak tartotta az elsőfokú iratokhoz csatolt vélemények részletes elemzését a bizonyítékok értékelése körében.

A másodfokú bíróság azt is hangsúlyozza, hogy a védelem által szakértőként bevonandó és személyesen meghallgatandó személyek által adott szakvélemények tartalma az ügy megítélése szempontjából - figyelemmel a vádhoz kötöttség és a szabad bizonyítási rendszer elvére is - nem adtak volna olyan bizonyítékokat, amelyek a vádlottak büntetőjogi felelősségének a megállapítását - bűnösség vagy felmentés, az eljárás megszüntetése - vagy a jogi minősítését, vagy a büntetés kiszabását - enyhítő, súlyosító körülmények - érdemben befolyásolták vagy befolyásolhatták volna. Ezek az okirati bizonyítékként kezelt szakértői vélemények a fenti megközelítésből sem bírtak relevanciával és az ügyet, a bizonyítást egyáltalán nem vitték volna előre.

A védelem kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a 8. számú igazságügyi orvosszakértő szakértői véleményét nem vette figyelembe és bizonyítékként nem használta fel. Tényként ezzel kapcsolatosan megállapítható, hogy a védelem orvosszakértői vélemény elkészítésére kérte fel a 8. számú szülész-nőgyógyász igazságügyi orvosszakértőt. A védő a szakvéleményt az ügyben akkor eljáró Pesti Központi Kerületi Bírósághoz csatolta be. A bíróság a felkért személyt orvosszakértőként az eljárásba bevonta (PKKB 2008. év december hó 17. napján kelt 7.B.80106/2008/30. számú végzése). Ezzel eleget tett a Be. 112. § (2) bekezdésében írtaknak, vagyis teljesítette a védői indítványokat. A 8. számú szakértő azonban az elsőfokú bírósághoz kérelmet intézett, melyben megromlott egészségi állapotára tekintettel a szakértői tevékenység ellátása alóli felmentését kérte. A bíróság 35. alszámú végzésével a Be. 104. § (2) bekezdés c./ pontjára hivatkozással felmentette őt a szakértői tevékenység végzése alól. Az ügy áttételét követően a Fővárosi Bíróság a 8. számú szakértő szakértői véleményét okirati bizonyítékként kezelte, az abban foglaltakra a kirendelt, bevont orvosszakértőket nyilatkoztatta (Fővárosi Bíróság 5.B.567/2010/83., 60. oldal utolsó bekezdés, 61. oldal első bekezdése).

Az elsőfokú bíróság eljárása minden tekintetben törvényes volt, továbbá az indokolási kötelezettség sem sérült, amikor megfelelő terjedelemben foglalkozott e szakértői véleménnyel

is az ítéletben. E mellett a többi kirendelt szakértő is nyilatkozott a 8. számú szakértő véleményére, ezek az észrevételek az ítéletben is helyet kaptak. Az egymásnak ellentmondó véleményeket nem csupán a bizonyítás során, hanem az ítéletben is ütköztette a Fővárosi Bíróság.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága épp egy magyar vonatkozású ügyben, a Tánczos Gábor által Magyarország ellen (Eur. Court H. R., Case of Tánczos v. Hungary, decision of 26 April 2005) benyújtott kérelem alapján a Bíróság által 2005. április 26-án hozott ítéletében a szakértők kirendelésének bíróság általi elutasításával kapcsolatban az alábbiakat fejtette ki:

„A konkrét esetben a Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozta, hogy a bizonyítási eljárás az elsőfokú eljárásban lezárult, a büntetőeljárásról szóló törvény nem tette lehetővé a bizonyítás megismétlését a másodfokú bíróság előtt, amelynek feladata csak a megtámadott ítélet és az azt megelőző bírósági eljárás felülbírálata volt. A védelem szakértőinek szakvéleményét illetően a Legfelsőbb Bíróság rámutatott arra, hogy a szakvéleményt okirati bizonyítékként az ügy iratai közé iktatták annak ellenére, hogy az jórészt irreleváns volt.

A kérelmező ebben az ügyben is azt panaszolta, hogy az elsőfokú bíróság nem hallgatott meg egy további olyan szakértőt, akinek meghallgatását a védelem indítványozta. A panaszos ekkor is arra hivatkozott, hogy a nemzeti bíróság az Egyezmény 6. cikke 3. bekezdésének d./ pontjában foglaltakat megsértette.

Az Egyezmény 6. cikke 3 bekezdésének d./ pontja szerint „Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van - legalább - arra, hogy d.) kérdéseket intézzon vagy intézhessen a vád tanúihoz és kiegészíthesse a mentő tanúk megidézését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett mint ahogy a vád tanúit megidézik, illetve kihallgatják”

Az Emberi Jogok Európai Bírósága ebben az ítéletében rögzítette; „A magánszakértő meghallgatásának megtagadását illetően a Bíróság megismétli, hogy főszabályként a nemzeti bíróságokra tartozik az eléjük tárt bizonyítékok, és a terhelt által felhozni kívánt bizonyítékok relevanciájának értékelése. Konkrétabban, a 6. Cikk 3(d) bekezdése főszabályként annak megítélését is a nemzeti bíróságokra hagyja, hogy szükséges e tanúk felhívása; minden mentő tanú megjelenését és megvizsgálását sem igényli (vö. Solakov v. the former Yugoslav Republic of Macedonia, no.47023/99. § 57, ECHR 2001-X.);

ez az elv a szakértőkre is vonatkozik (ld. Baragiola v. Switzerland, no. 1726/90, Commission decision of 21 October 1993, Decisions and Reports 75, p. 76). A Bíróság megjegyzi, hogy ennek ellenére ezen szakértő írásos szakvéleményét az ügy irataihoz csatolták. A Bíróság ezért úgy találja, hogy a kérelmező védelemhez fűződő jogait ebben a tekintetben nem sértették meg” (Eur. Court H. R./, Case of Tánczos v. Hungary, decision of 26 April 2005).

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatában tanúvallomásnak minősül lényegében valamennyi olyan verbális megnyilvánulás, amit a bíróságok az ügy elbírálása során felhasználnak.

Vagyis a 6. Cikk 3/d. pont alkalmazhatóságához nem szükséges, hogy az illetőt szerepe alapján a nemzeti jog tanúnak minősítse, vagy például hogy személyesen is megjelenjen a bíróságok előtt. Elegendő az is, ha a nyomozás során tett vallomását felolvassa a bíróság, és ítélezésénél egyebek mellett erre is támaszkodik (vö. Kostovski v. the Netherlands judgment of 20 November 1989, Series A no. 166).

A Bíróság fent megnevezett ítéleteiből is egyértelművé válik, hogy a Bíróság gyakorlatában az Egyezmény (Emberi Jogok és ..alapvető...szabadságok védelméről szóló Egyezmény , kihirdetve) a 6. Cikk 3(d) pontjában megnevezett tanú fogalma alatt a szakértő fogalmát is érti.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a WIERZBICKI kontra Lengyelország elleni ügyben az ítélet 39. pontjában az alábbiakat fejtette ki:

39. ... A Bíróság megállapítja továbbá, hogy a bizonyíték elfogadhatóságának valamint a bizonyításnak a kérdéseit elsősorban a nemzeti jog szabályai határozzák meg és ez elvileg azt jelenti, hogy a nemzeti bíróságok feladata az előttük lévő bizonyítékok értékelése (ld Sidiropoulos és Mások v. Görögország ügy).

Az Egyezmény 6. szakasza kifejezetten nem garantálja azt a jogot, hogy a bíróság tanukat meghallgasson, vagy más bizonyítékot elfogadjon egy polgári eljárásban. Ennek ellenére a félnek polgári eljárásban való bármilyen korlátozása atekintetben, hogy az ügye előmozdítása érdekében tanuk meghallgatását indítványozza vagy más bizonyítékot terjesszen elő konzisztensnek kell lenni a tisztességes eljárás (1) bekezdésében meghatározott követelményeivel, beleértve a fegyveregyenlőség elvét is.

Ami a magánérdekek kifogásolásán alapuló pereskedést illeti, a fegyveregyenlőség elve azt jelenti, hogy minden fél részére ésszerű lehetőséget kell biztosítani az ügyének bemutatására - beleértve bizonyítékai bemutatását is - olyan feltételek mellett, amelyek nem helyezik őt lényegesen hátrányos helyzetbe az opponensével szemben (WIERZBICKI v. POLAND. judgment of 18 Juni 2002) (lásd Dumbo Beher v. the Netherland idézett ügy ilyen és ilyen szakaszait).

A BARBERÀ, MESSEGUÉ és JABARDO kontra Spanyolország elleni ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéletének 68. pontjában rögzítette:

68. Általános szabály, hogy a nemzeti bíróságok feladata, és különösen az elsőfokú bíróságok feladata, hogy az előttük lévő bizonyítékokat értékeljék, valamint eldöntsék, hogy mennyire releváns a vádlott által betervezni kívánt bizonyíték. A Bíróságnak ugyanakkor el kell döntenie -..., hogy a bírósági eljárás egésze, beleértve azt a módot is, ahogy a vád és a védelem bizonyítását lefolytatták, vajon a 6. cikk (1) bekezdésének előírása szerint tisztességes volt-e. ..."

Az Emberi Jogok Európai Bírósága számos határozatában kifejti, hogy valójában a 6. Cikk (3) d. pontjában rögzített fegyverek egyenlőségének elve - a tisztességes eljáráson belül - miként valósul meg a bizonyítékok beszerzése, -a terhelt által a bírósági eljárás során beszerezni indíványozott bizonyítékok - mérlegelése vonatkozásában.

A Vidal kontra Belgium elleni ügyben a Bíróság ítéletének 33. pontjának első mondatában hangsúlyozta:

„Az általános, fő szabály az, hogy a nemzeti bíróságok feladata annak eldöntése, hogy mikor szükséges egy tanú (szakértő) meghallgatása, illetőleg annak eldöntése, hogy mennyire releváns-e az a bizonyítási indítvány, amit a védelem előterjeszt.”

A második mondatban pedig kifejti, ...hogy annak eldöntése, hogy mikor van a tanú meghallgatásának létjogosultága azt általános szabályként a nemzeti bíróságok hatáskörébe utalja. Ez a kérdés autonóm, olyan értelemben, hogy a strasbourgi rendszer "nem követeli meg a vádlott mellett szóló összes tanú jelenlétét és vallomásuk vizsgálatát: a meghatározó cél,- ahogy az „azonos feltételek mellett” szavak kifejezik, az, -hogy a beidézés és a meghallgatás azonos feltételek mellett, a fegyveregyenlőség követelményeinek tiszteletben tartásával történjen.”

A harmadik -The task of the European... -kezdetű mondat szerint az Emberi Jogok Európai Bíróságának feladata, hogy meggyőződjön arról, hogy a kérdéses eljárás (a tanúk, szakértők meghallgatása) mint egész tisztességes volt-e, úgy, ahogy a 6.Cikk (1) megköveteli (Vidal v. Belgium, judgment of 22 April 1992).

Hasonló megállapításra jutott az Emberi Jogok Európai Bírósága a Börcsök Bodor Sarolta kontra Magyarország ítéletében is, amelynek a 36. pontjában az alábbiakat rögzítette:

„Különösen nem feladata a bíróságnak, hogy a nemzeti hatóságok által állítólagosan elkövetett tény és jogbeli tévedésekkel foglalkozzon, kivéve, hogy ha e tévedések az Egyezményben védett jogokat és szabadságokat sérthetik. Továbbá, miközben az Egyezmény 6. Cikke biztosítja a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, semmilyen szabályt nem állapít meg a bizonyítékok elfogadása, vagy értékelése tekintetében, ezért ezeket a kérdéseket elsősorban a nemzeti jognak és a nemzeti bíróságoknak kell szabályozniuk (ld. többek között García Ruiz v. Spain [GC], judgment of 21 January 1999, Reports of Judgments and Decisions 1999-I, pp. 98-99, § 28.)” (EJEB 2006.14962/03. számon benyújtott kérelem alapján hozott ítélet).

A WIERZBICKI kontra Lengyelország, valamint a BARBERÀ, MESSEGUÉ és JABARDO kontra Spanyolország elleni ügyben és a Tánczos Gábor kontra Magyarország elleni ügyben sem állapította meg az Emberi Jogok Európai Bírósága az Egyezmény vagyis a 6. Cikk 3(d) pontjában rögzített fegyverek egyenlőségének a megsértését.

A Vidal kontra Belgium elleni ügyben azonban a Bíróság megállapította az egyezményesértést, - 6. Cikk 3(d) pontjában - mert a nemzeti bíróság nem indokolta meg, hogy miért nem hallgatta meg a terhelt által kihallgatni kért tanút.

A jelen ügyben azonban a védelemnek az Egyezmény 6. Cikk 3(d) pontjában rögzített fegyverek egyenlőségének a megsértésére való hivatkozása téves.

Az elsőfokú és a másodfokú bíróság is - utóbbi egyetértve az elsőfokú bírósággal -, mint nemzeti bíróságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy nem volt szükséges és indokolt a vádlott és védője által kért külföldi szakértők megidézése és meghallgatása, mert ez a vádlottak büntetőjogi felelőssége megítélésének kérdésében egyik vádlott esetében sem volt releváns bizonyítási indítvány és a szakértők meghallgatása esetén sem vonta volna maga után az ügy elbírálása, megítélése szempontjából releváns bizonyítékok beszerzését.

Ugyanakkor az indítványozott, de meg nem idézett szakértők írásbeli szakvéleményét az első és a másodfokú bíróság is okirati bizonyítékként kezelte. Az elsőfokú bíróság a kirendelt szakértők elé tárta a külföldi szakértők szakvéleményét, mint okirati bizonyítékokat, mintegy „ütköztette” és okirati bizonyítékként értékelte. A másodfokú bíróság pedig ezt elfogadta. A másodfokú eljárásban ezért sem volt már indokolt a külföldi szakértők megidézése vagy újabb szakértők kirendelése.

Így az első- és a másodfokú bíróság is eleget tett a fegyveregyenlőség megvalósulása követelményeinek. Ezért az első és a másodfokú bírósági eljárás is maradéktalanul megfelelt az Egyezmény 6. Cikkében meghatározott tisztességes eljárás iránti kíváncsolomnak. Pontosabban fogalmazva, az eljárás elhúzódása miatt elvileg sérült volna a tisztességes eljárás és ezen belül az ügy ésszerű időn belüli befejezésének a követelménye. Azonban a másodfokú bíróság a vádlottak esetén a büntetést ennek a ténynek a figyelembe vételével határozta meg, vagyis lényegesen enyhébb büntetést szabott ki mindkét vádlottal szemben és ezzel kiküszöbölte az Egyezmény-sértést, vagyis a 6. Cikk 1. pontjában írtak - ésszerű idő - megsértését. Ennek a részletes indokolását a másodfokú bíróság a büntetés kiszabása című részben fejtette ki.

Nem megalapozott a szakértők elfogultságára történő védői hivatkozás sem. A Fővárosi Bíróság 2010. év június hó 25. napján kelt 20-XII. számú végzésével elutasította a védők által előterjesztett, a 9. és 1. számú igazságügyi szakértők kizárása iránti indítványt, mert az eljárás során nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy a szakértők a vádlottakkal szemben elfogultak lennének. A védelem által felpanaszolt körülmény - a szakértők nem vettek figyelembe olyan anyagot, amely a rendelkezésükre állt - sem volt kétséget kizáróan megállapítható, a szakvélemény e vonatkozásban a későbbiek során különben is kiegészítésre került. A Fővárosi Ítélet-tábla 2010. év július hó 21. napján kelt 3.Bkf.10741/2010/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság határozatát helyes indokainál fogva helybenhagyta. A végzésben foglaltakhoz képest a védők nem jelöltek meg olyan további körülményt, amely a szakértők elfogultságát megalapozná. A másodfokú bíróság ezért az erre történő hivatkozásukat sem találta elfogadhatónak.

II. r., III. r. és IV. r. vádlottak védője fellebbezésében kifogásolta a tisztességes eljárás hiányát, illetve annak adott hangot, hogy a Magyar Állam nem teljesítette a jogharmonizációs kötelezettségeit a megnevezett EGK irányelvek tekintetében.

Ez a védői álláspont téves. A védő által hivatkozott 80/155/EGK tanácsi irányelv elfogadása idején, 1980. év január hó 21. napján Magyarország nem volt az Európai Gazdasági Közösség tagja, így jogharmonizációs kötelezettsége sem volt ebben az időben. Ismeretes, hogy 1994.

február 1-jén lépett hatályba az EGK-val kötött társulási megállapodás. Ez a tény csak részleges kötelezettségvállalást jelentett a Magyar Állam tekintetében. Ennek ellenére a hivatkozott tanácsi irányelvnek a Magyar Állam a szülésznőképzés szakmai követelményeiről szóló 20/1994. (XI.15.) NM rendelet megalkotásával, annak 3. §-ában rögzítetten igyekezett megfelelni.

A szakmai képesítések elismeréséről szóló 80/155/EGK. tanácsi irányelvet a 2005. év szeptember hó 7. napján elfogadott európai parlamenti és tanácsi 2005/36/EK irányelv 2007. év október hó 20. napjával hatályon kívül helyezte. Ez utóbbi uniós jogszabály a személyek és szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályok eltörlése érdekében a más tagállamokban kibocsátott, több szakma - köztük az orvosok és szülésznők - számára előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratok tagállamok általi elismerését szabályozza. Ezen irányelvben foglaltaknak Magyarország, amely 2004. év május 1. napja óta tagja az Európai Uniónak, részben eleget tett azzal, hogy megalkotta a 32/2008. (VIII.14.) EüM rendeletet.

Sem a védő által hivatkozott két irányelv, sem az uniós jognak való megfelelés érdekében elfogadott magyar jogszabályok nem tartalmaznak olyan rendelkezéseket, melyek jelen büntetőügy elbírálása, a foglalkozási szabályszegések megítélése szempontjából relevanciával bírnának.

Nem minősült eljárási szabálysértésnek a perbeszédeket követő ismételt bizonyítás foganatosítása, ennek keretében a 6., 3. és 5. számú igazságügyi orvosszakértők elmaradt kérdésre való nyilatkoztatása a 2011. év március hó 24. napján tartott tárgyaláson (83. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Ezzel kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül, hogy az eljárás korábbi szakában kirendelt szakértők olyan szakkérdésre nyilatkoztak, amely újdonságnak egyáltalán nem volt tekinthető. A jegyzőkönyvből megállapíthatóan a meghallgatásukat az ügyész, a vádlottak és a védők nem kifogásolták. A szakértői vélemények kiegészítését követően a tanács elnökének kérdésére a jelenlévőknek további bizonyítási indítványa nem volt, nyilatkozatuk szerint a tárgyalás eredményeként nem merült fel olyan körülmény, amely a perbeszédük megváltoztatását indokolta volna, a korábban elmondottakat fenntartották. I. r. és V. r. vádlott védője megtette észrevételét a szakértők által elmondottakra, ettől védő-társa sem volt elzárva. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a vádlottak és a védők eljárási joga ez esetben sem sérült.

Összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során a védők által kifogásolt körben is betartotta az eljárási szabályokat, ezért nem volt megállapítható olyan eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére vezetett volna, avagy amelyet a másodfokú eljárásban orvosolni kellett volna.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve 12 tárgyalási napon igen széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le. Az ügyben meghallgatta mindazokat a tanúkat, akiknek a cselekményekről tudomásuk volt, vagy lehetett; az eljárás során számos igazságügyi orvosszakértőt hallgatott meg és a védelem által előterjesztett igazságügyi orvosszakértőt is

szakértőként vonta be, majd felmentését követően véleményét okirati bizonyítékként kezelte, miként a védelem által becsatolt külföldi szaktekintélyek által alkotott véleményeket is. A különböző szakértők véleménye közötti ellentmondásokat ütköztette, azokat feloldotta. A széleskörű bizonyítási eljárás eredményeként túlnyomó részt megalapozott tényállást állapította meg. A rögzítettek - néhány kivételtől eltekintve - teljes körűek, mentesek a logikai hibától. A megállapított tényállás hiányosságainak egy része ítéletszerkesztési következetlenségre vezethető vissza, arra, hogy bizonyos tényállásba tartozó körülményeket nem ott, hanem a bizonyítékok értékelésénél rögzített az elsőfokú bíróság. Más megállapítások tekintetében pedig az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás kiegészítése volt indokolt. A Be. 351. § (2) bekezdés b./ pontjának II. fordulata szerinti, a tényállás igen kis részét érintő, hiányos ténymegállapításban megnyilvánuló megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja - az iratok tartalma - alapján a következők szerint orvosolta annak kiegészítésével, pontosításával:

A tényállás általános része

- Az 5. oldal 5. bekezdését azzal egészíti ki, hogy az I. r. vádlottnál szülő nők a szülést megelőzően az otthonról szóló tanfolyamon vettek részt és ezért 30.000-60.000 forint összeget fizettek a N.Sz.Bt. számlájára.

1. tényállási pont

- Az elsőfokú bírósági ítélet 10. oldala 7. bekezdésének második mondatát azzal egészíti ki, hogy a magzat halála a szülőútban következett be.
- A 10. oldal utolsó bekezdésének utolsó sorából kirekeszti a „foglalkozási szabályt nem sértett” megállapítást.

2. tényállási pont

- A 13. oldal 4. bekezdésének utolsó mondatát - „A sértettnek már vele született agykárosodása is lehetett, de az biztosan lényegesen kisebb mértékű volt, mint amilyen a szülés közben elszenvedett oxigénhiány eredményeként kialakult nála” - a tényállásból kirekeszti.
- A 14. oldal 2. bekezdését akként pontosítja, hogy mellőzi a „foglalkozási szabályokat nem szegték meg” szövegrészt. Helyette a másodfokú bíróság azt állapítja meg, hogy foglalkozási szabályszegés történt, azonban III. r. és IV. r. vádlottak foglalkozási szabályszegésükkel nem idéztek elő életet, testi épséget, egészséget közvetlenül veszélyeztető helyzetet.
- E bekezdéshez átemeli az ítélet 55. oldal 2. bekezdés következő megállapítását: IV. r. és III. r. vádlott olyan konkrét orvosi beavatkozást nem végzett, ami a 2. számú sértett egészségkárosodásával oksági összefüggésben állna.
- A 14. oldal 4. bekezdésébe átemeli az 58. oldal 3. bekezdés 2. gondolatjelnél szereplő megállapítást a következők szerint: „szülés vezetés nem volt, csak szülés észlelés I. r. vádlott

részéről, (aki) folyamatos keringésvizsgálatot nem végzett; nem alkalmazott oxitocinos infúziót. Az 'A' magzat megszületése után méhűri vizsgálatot és burokrepesztést kellett volna végeznie; elmulasztotta az óránkénti méhszájvizsgálatot."

4. tényállási pont

· A 18. oldal 2. bekezdésének első mondatát akként helyesbíti, hogy a II. r. vádlott foglalkozási szabályszegése és a bekövetkezett vérzés, mint életveszélyes helyzet között közvetlen okozati összefüggés nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság egyebekben részletesen felderítette a tényállást, és ennek során a vádlottak személyi körülményeit is feltárta. Megállapítása szerint „I. r. vádlott több éve aktív tevékenységet fejt ki a tervezett otthonszülés, mint születési mód magyarországi népszerűvé tételében”. E megállapítás helyessége nem vitatható, és azt is a tényállásban volt indokolt rögzíteni, hogy azért, mert a vádlottak vállalták az intézeten kívüli szülés levezetését/kísérését, még nem hozott létre olyan közvetlen veszélyhelyzetet, mely - önmagában - bűncselekmény elkövetésének megállapíthatóságához vezetne. A teljes tényállás megállapítása szempontjából természetesen jelentősége van e körülménynek is, azonban önmagában a veszélyhelyzetnek a fennállta még nem jelenti annak közvetlenségét. Márpedig a bűncselekmény megállapíthatóságát csakis ez vonná maga után. Ez a megállapítás a foglalkozási szabályszegések mikéntjére is vonatkozik. Önmagában ugyanis, hogy a vádlottak valamilyen foglalkozási szabályt szegtek, ebből még nem következik bűnösségük, ugyanis a foglalkozási szabályszegésnek oksági kapcsolatban kell lenni a „közvetlen veszély” helyzetének kialakulásával. Ha a történeti tényállásban nem állapítható meg a Btk. 171. § (1) bekezdésében szereplő előbbi törvényi tényállási elem, akkor büntető jogi felelősség megállapítására sem kerülhet sor - ahogyan ez jelen ügyben is történt a tényállás 3. és 4. pontjában, továbbá a 2. pontban a felmentéssel érintett vádlottaknál.

A vádiratokban az is szerepel, hogy Magyarországon nem volt engedélyezett az otthonszülés. E megállapítás önmagában nem fedi a valóságot, sőt ez téves megállapítás. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság kellőképpen megvilágította azt a jogszabályi háttérrel, amely ha nem is engedélyezte, de ugyanakkor nem is tiltotta az intézeten kívüli szülést, szülés lebonyolítását.

A másodfokú bíróság nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a vád tárgyává tett és a bíróság által elbírált bűncselekmények elkövetésének és elbírálásának az időpontjában sem volt bűncselekmény az otthonszülés.

II. r. vádlott védője védőbeszédében hivatkozott Emberi Jogok Európai Bíróságának a Ternovszky kontra Magyarország ügyében hozott ítéletére. A Bíróság ebben az ítéletben megállapította, hogy a Magyar Állam megsértette az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény - a magánélet és családi élet tiszteletben tartásához való jogot deklaráló - 8. cikkét. A Bíróság a 2010. év december hó 14. napján kihirdetett ítéletében kifejtette, hogy Magyarországon az egészségügyi szakemberek otthonszülésnél történő

segédkezésének a kérdését önkényességnek teret adó jogbizonytalanság övezi, mivel az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII.28.) Kormány rendelet, valamint a kérdés átfogó jogi szabályozásának hiánya miatt az otthonszülésnél segédkezni hajlandó szakemberek állandó fenyegetettségnek vannak kitéve. A jogbiztonság hiánya és az egészségügyi szakembereket érő fenyegetés korlátozta az otthonszülést fontolgató kérelmező választási lehetőségeit, amely helyzet a Bíróság megítélése szerint összeegyeztethetetlen az előreláthatóság és a törvényesség fogalmával.

A védő által hivatkozott fenti döntés jelen ügy elbírálása, az egyes szakmai szabályszegések büntetőjogi megítélése szempontjából irreleváns. Az ügyészség nem az otthonszülés levezetése miatt emelt vádat a vádlottak ellen, hanem azért, mert az otthonszülés levezetése során megsértették azokat a szakmai szabályokat, amelyeket az intézeten kívüli és az intézeti szülés során is be kell tartani. Nyilvánvalóan eltérő helyzetben foglalt állást az Emberi Jogok Európai Bírósága a védő által a Magyar Állam ellen indított ügyben. Ebben ugyanis a kismama azt panaszolta, hogy nem tud biztonsággal otthon szülni. A vád tárgyát képező ügyekben ez a kérdés nem vethető fel, hiszen az intézményen kívüli szülés valamennyi esetben megtörtént, az 1-2. tényállási pontban kifejezetten a magzatok érdekében, míg a 3-4. pontban a szülő nők érdekei védelmében került sor a vádlottak büntetőjogi felelősségének a vizsgálatára. A szülő nők közül csupán az 1. számú sértettel szemben került sor büntetőeljárás megindítására a 2. tényállásban, azonban ezt is megszüntette az ügyészség, vádemelésre így ez esetben sem került sor az intézményen kívül szülő nővel szemben. Megjegyzést igényel továbbá, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága által a fenti ügyben megfogalmazott jogbizonytalanság az intézeten kívüli szülés szakmai szabályairól, feltételeiről és kizáró okairól szóló 35/2011. (III.21.) Kormány rendelet megalkotásával és 2011. év április hó 1-jei hatályba lépésével megszűnt.

Az 1. és 3. tényállási pontokban az elsőfokú bíróság rögzítette a terhes nőknek a szülést megelőző otthonszülésről szóló tanfolyamon való részvételét, azt, hogy ezért mekkora összeget fizettek a Bt. számlájára (elsőfokú ítélet 31. oldal 1. bekezdés, 66. oldal 4. bekezdés). A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tanfolyamon történő részvétel, az ezért kifizetett összeg rögzítése sem mellőzhető a tényállás megállapításakor. Ezért a másodfokú bíróság ezzel egészítette ki az elsőfokú ítélet 5. oldalának 5. bekezdését.

Egyebekben az elsőfokú bíróság már az 5. oldal 5. bekezdésében is utalt a szülések helyszínére, e körülményt az egyes tényállási pontoknál is feltüntette. Az így rögzítettekből is látható, hogy jelen ügyben nem az otthonszülésről van szó, hiszen ilyen esetben a szülő nők a megszokott környezetükben, meghitt családi körben születték meg magzatukat, nem pedig az I. r. vádlott által létrehozott betéti társaságként működő budai ház alagsorában, illetve e vádlott ismerősének a lakásán - ahogyan ezt a tényállásban a Fővárosi Bíróság helyesen rögzítette.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az volt megállapítható, hogy I. r. vádlott által megalapított betéti társaság - melyet a cégbíróság be is jegyzett szülészeti és fizikai közérzetjavító szolgáltatást nyújtó társaságként - részére az ÁNTSZ általános szülészeti, nőgyógyászati, járóbeteg szakellátás nyújtására adott engedélyt 2006. év március hó 24-én. I. r.

vádlottnak az volt a célja, hogy olyan szülészeti, nőgyógyászati magánrendelőt működtet, ahol a szülő nőket tanácsadással látja el, valamint járóbeteg ellátás keretében gyógyítja a szülő nőket. A bűncselekmény elkövetése idején hatályos jogszabályok szerint a 2/2004. (XI.17.) EüM. rendelet 2. számú mellékletében nem szerepelt olyan tevékenység, amely a tervezett otthonszüléskor való közreműködésre vonatkozott. Az I. r. vádlott 2007. év áprilisában kérelmet nyújtott be az ÁNTSZ illetékes intézetéhez és azt kérte, hogy engedélyezzék a tervezett otthonszülésben való közreműködést. A kérelmet az ÁNTSZ az akkor hatályos jogszabályok alapján azzal utasította el, hogy az előbbi rendelet mellékletében nem található olyan szakmai kód, amely az otthonszülésben való közreműködésre vonatkozik. Ahogyan azt a másodfokú bíróság az előbbiekből már jelezte, az ÁNTSZ engedélye nélkül vállalt intézeten kívüli szülések vezetésével/kísérésével I. r. vádlott önmagában még nem teremtette meg a bűncselekmény tényállási eleméül szolgáló közvetlen veszélyhelyzetet.

1. tényállással kapcsolatban

E pontban a vádlott annak ellenére vállalta a 4. számú sértett szülésének ellátását, hogy felmerült mind a szülő nő, mind pedig a magzat veszélyeztetettsége. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás e tekintetben hibátlan, további kiegészítésre, pontosításra nem szorul (elsőfokú ítélet 7. oldal alulról a 2. bekezdés - 8. oldal 4. bekezdéssel bezárólag). Az irányadó tényállás szerint I. r. vádlott a hajnali 2 órakor végrehajtott burokrepesztéstől mintegy két órán át, 4 óra 10 percre csupán a szívhangot ellenőrizte és a méhszáj tágulását kísérte figyelemmel. E tevékenysége sem volt közvetlenül veszélyeztető sem a magzati, sem az anyai életre - ahogyan ezt az elsőfokú bíróság helyesen idézte a 3. számú szakértő nyomozás során elkészített szakvéleményéből (40. oldal 4. gondolatjel).

Helytállóan minősítette ugyanakkor az elsőfokú bíróság oxitocin intravénás beadását olyan foglalkozási szabályszegésnek I. r. vádlott részéről, amely közvetlen okozati összefüggésben állt a 6. számú sértett halálával. E tekintetben helyesen idézte az elsőfokú bíróság a 3. számú szakértő szakvéleményét, mely szerint az oxitocin intravénásán csak medencevégű szülésnél, az utolsó fájás előtt adható be (ennek indoka, hogy ilyenkor „egy fájásra” megszületik a magzat). Vállelakadás esetén azonban az oxitocin intravénás beadása szakmai szabályszegés.

Az oxitocin téves beadását egyébként I. r. vádlott maga is elismerte. A nyomozati szakban tanúkénti kihallgatása során a következőket mondta el: „Csak akkor adunk oxitocint, ha azt reméljük tőle, hogy hatására azonnal megszületik a baba egy méhösszehúzódás alatt... Nem merült fel az oxitocin beadása előtt, és során, hogy a baba válla elakadt, mert ha ezt tudom nem adtam volna oxitocint” (136-I-735/2007.bü. számú nyomozati iratok 917. oldal). A vádlott e vallomása annál is inkább elfogadható, mert vállelakadás esetén szóba sem kerülhet a magzat a következő fájásra történő megszületése, hiszen pontosan a vállelakadás akadályozza ezt - szemben a medencevégi fekvésű magzattal, ahol ilyen akadály nincs. Megjegyzendő, hogy az I. r. vádlott gyanúsítottkénti kihallgatása során e vallomását már nem tartotta fenn. A bírósági kihallgatásakor nem járult hozzá tanúvallomásának ismertetéséhez, azonban a bíróság helyesen hivatkozva arra, hogy a tanúvallomás megtételekor a szükséges figyelmeztetések

elhangzottak, ezért a vallomás felhasználható, így a felolvasott vallomása minden további nélkül bizonyítékként értékelhető (20. számú tárgyalási jegyzőkönyv 79. oldal).

Helyesen hivatkozott továbbá az elsőfokú bíróság a 3. számú szakértő szakvéleményére, amikor megállapította, hogy a vádlott, az I. r. vádlott a következő szabályszegést a gátmetszés elmulasztásával követte el, mivel „e nélkül a váll kiszabadítására irányuló műfogásokat nem lehet szakszerűen kivitelezni” (elsőfokú ítélet 40. oldal 6. gondolatjel). Megjegyzést igényel, hogy a nyomozóhatóság által foganatosított helyszíni szemle során (nyomozati iratok 347-412. oldal) nem került elő semmilyen olyan orvosi eszköz, amivel a gátmetszés egyáltalán kivitelezhető lett volna.

Végül a harmadik olyan foglalkozási szabályszegés, amely közvetlen oksági kapcsolatban volt a 6. számú sértett halálával az volt az I. r. vádlott részéről, hogy helytelenül kivitelezett műfogásokat alkalmazott a váll elakadást követően. E körben is helyesen ismertette az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló szakvéleményeket, melyek lényegében egyöntetűen az előbbi megállapítás alátámasztásául szolgáltak. Helyesen hívta fel a figyelmet az elsőfokú bíróság arra is, hogy a 3. számú szakértő reagált a 7. számú szakértő véleményére. E körben azonban nem mellőzhető a szakértő ezzel kapcsolatosan, 71. alszámon előterjesztett kiegészítő véleményének részletesebb ismertetése. A 3. számú szakértő e véleményében kifejtette, hogy az ún. G. Martius fogást, melyet a fejnek „külső rotációjával” végeznek, csakis mint elsődleges beavatkozást ajánlják és tartják eredményesnek. További fontos feltétel, hogy a fej túlforgatását fájásszünetben kell végezni, a fájáskeltő szerek adása pedig kerülendő, épp ellenkezőleg, méhrelaxáló adását javasolják. Tekintettel arra, hogy e fogást megelőzően már megtörtént az oxitocin beadása és különböző próbálkozások is történtek a magzat kiszabadítására, ezek „kizárták a G. Martius által alkalmazott fejnek külső forgatását a váll elakadása esetén” (kiegészítő szakvélemény 2. oldal).

E szabályszegés vizsgálatánál nem hagyható figyelmen kívül a védők arra történő utalása, hogy nem csupán I. r. vádlott, hanem a mentőszolgálattal a helyszínre érkező 3. számú tanú is okozhatta a magzat nyaksérülését, ezzel összefüggésben halálát. A rendelkezésre álló szakértői vélemények egyike sem veti fel azt, hogy a 3. számú tanú által kivitelezett fogás okozta volna az előbbi sérülést. Ilyen vélekedést még a védő által becsatolt 7. számú szakértő, professzor által jegyzett vélemény sem tartalmaz (bírósági iratok 38/III. szám). A helyszínre érkezők vallomásából ugyanakkor tényként volt megállapítható, hogy már az első mentő kiérkezésekor a magzatnak nem volt pulzusa, „életjelenséget nem mutatott” (elsőfokú ítélet 10. oldal 4. bekezdés), a feje színe a sötétbordó és a fekete között volt. Mindebből pedig az a következtetés vonható le, hogy a 3. számú tanú magatartásával nincs összefüggésben a magzat-újszülött nyaki sérülése.

A 7. számú szakértő a véleménye első részében általánosságban a magyar szülészeti és nőgyógyászati kollégium hivatalos álláspontját kritizálja. Az ezzel ellentétes gyakorlat önmagában még nem jelenti a bűncselekmény elkövetését, az itt írtak még közvetett kapcsolatban sem állnak azzal, hogy I. r. vádlott követett-e el szakmai szabályszegést.

A konkrét ügygel kapcsolatban kifejtett vélekedés oldalakon keresztül tárgyalja, hogy nem volt semmi probléma sem a magzatnál, sem az anyánál a szülést megelőzően. E körülmény értékelése azért indifferens, mert a bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen felismert problémák még nem jelentettek közvetlen veszélyt, így az intézeten kívüli szülés kísérésével önmagában a vádlott bűncselekményt nem követett el (vélemény 2-4. oldal). Ahogyan azt a másodfokú bíróság előbb már jelezte, maga a szakértő sem tartotta „hasznosnak” vállelakadás esetén az oxitocin beadását (5. oldal). A 6. oldal 1. bekezdésében a szaktekintély maga is azt nyilatkozta, hogy „bizonyos esetekben alkalmazhatnak gátmetszést is”, bár véleménye szerint „ez a helyzeten nem segít, mivel nem lágy szövetekkel, hanem csontos szövetekkel van a probléma”. Utóbbi megállapításnak ellentmond az a körülmény, hogy a kórházba szállítás után a gátmetszést követően, néhány 1-2 perc elteltével azonnal megszületett a már élettelen magzat. E tekintetben a 3. számú szakértő 38. számú tárgyalási jegyzőkönyv 115. oldal utolsó bekezdésében rögzített szakvéleménye az irányadó: a gátmetszést az elakadt magzat vállának, karjának kiszabadítása érdekében kellett volna alkalmazni. Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a szakértő előadására az ítélet 45. oldal utolsó bekezdésében.

A külföldi szakértő G. Marcius fogással kapcsolatos felvetésére ugyancsak a 3. számú szakértő véleménye szolgál támpontul, ahogyan erre a másodfokú bíróság korábban már utalt. A 7. számú szakértő ezúttal is általánosságban kritizálta azt a magyar gyakorlatot, hogy ezt a műfogást hazánkban nem alkalmazzák. Nem fejtette ugyanakkor ki, hogy az I. r. vádlott által alkalmazott műfogás miért volt szabályosnak tekinthető? E helyett a magyarországi bábák „súlyos elnyomatását” bírálta (7. oldal 2. bekezdés). Arra alapítottnan hangoztatta a vádlott ártatlanságát, hogy „Magyarország azzal szerzett hírnevet, hogy ebben az országban elnyomják a bábákat és a kórházon kívüli szülést... Magyarország gyakorlatilag mégis betiltotta a kórházon kívüli szülést. Egyrészt azzal, hogy a kórházon kívüli szülés veszélyességéről terjesztett hazugságokkal súlyos nyomást gyakorol a nőkre...másrészt pedig azzal, hogy megfeszíti mindazokat az orvosokat és bábákat, akik kórházon kívüli szülésnél segédkeznek” (7-8. oldal).

Ugyanitt egyebekben ismét általánosságokkal foglalkozott a szülész-nőgyógyász orvos és a baba működésének eltérőségével, azzal, hogy a magyarországi kórházi szülések során is előfordulnak vállelakadások, melyek magzati sérüléssel vagy akár halállal is járhatnak. A 9. oldalon pedig azt a valótlan megállapítást tette, hogy a konkrét esetben „a mentő érkezésekor még tapintani tudta a baba pulzusát”. Utóbbi megállapítás ellentmond minden peradatnak. Összességében megállapítható tehát, hogy e vélemény nem szolgál alapul olyan I.r. vádlottra nézve kedvező tényállás megállapításához, amely a felmentésére vezetne.

Összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során nem vonta be szakértőként a vádlottak és a védőik által megjelölt szaktekintélyeket, de e személyek által adott és a bírósági iratokhoz becsatolt szakvéleményeket, mint okirati bizonyítékokat figyelembe vette, sőt az írásbeli okirati bizonyítékokban foglaltakat a kirendelt igazságügyi orvosszakértők

véleményével ütköztette. A másodfokú bíróság - mivel az elsőfokú bíróság a fegyverek egyenlőségének elvét egyáltalán nem sértette az eljárása során - és mert a védelem által indítványozott szakértők további meghallgatása az ügy előbbre vitelét nem szolgálta, a szóbeli szakértőkenti vagy tanúkenti meghallgatásuk eredményeként sem szerzett volna több értékelhető bizonyítékot, ezért sem volt indokolt a szakértők személyes meghallgatása.

E pontban indokolt volt ugyanakkor a tényállás kiegészítése. A szülés kezdetekor ugyanis a magzat még élt, a boncolás eredményeként megállapítható volt, hogy semmilyen méhen belüli károsodást nem szenvedett. Halála ezt követően, a szülőútban következett be akként, hogy a mentő kiérkezésekor már semmilyen életjelet nem mutatott; a kórházba szállítást követően a kiemelésekor halott volt. Az ezzel kapcsolatos boncolás során keletkezett szakértői véleményt (nyomozati iratok 127-141. oldal) a vádlott és védője sem vitatta. E szakértők szakvéleményüket a tárgyaláson is megerősítették, ahogyan erre az elsőfokú bíróság az ítélet 42. oldalán helyesen hivatkozott.

A másodfokú bíróság már utalt arra, hogy a megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosításának hiánya már önmagában is foglalkozási szabálysértésnek minősül, azonban ez nem teremt közvetlen veszélyhelyzetet. Ilyen értelemben ezért ennek nincs büntetőjogi relevanciája, a vádlott bűnössége pusztán erre alapozottan nem állapítható meg. Mellőzte ezért a másodfokú bíróság a 10. oldal utolsó bekezdéséből az ezzel ellentétes elsőfokú bírósági megállapítást, hogy a vádlott a megfelelő tárgyi és személyi feltételek biztosításának az elmulasztásával ne szegett volna foglalkozási szabályt. Épp ellenkezőleg: a foglalkozási szabályszegés megtörtént, azonban nem volt okozati összefüggésben a közvetlen veszély kialakulásával.

2. tényállással kapcsolatban

E pontban sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a 2. számú sértett megszületésénél azt állapította meg, hogy I. r. és II. r. vádlottak foglalkozási szabályszegést követettek el az oxitocin intravénás beadásával, valamint a megszületett magzat ellátása során, ezért közvetlenül veszélyeztették a sértett életét, testi épségét. E vádpontban is helyesen mutatta be az elsőfokú bíróság, hogy ez esetben is kockázati tényezők ismeretében került sor a szülésre, hiszen az 1. számú sértett ikerterhes volt, amely önmagában fokozott kockázati tényezőt jelent. A szülés kísérésének/levezetésének elvállalása azonban ekkor sem jelentett még önmagában véve olyan közvetlen veszélyhelyzetet, ami bűncselekmény elkövetését vonná maga után. Ezzel kapcsolatban helyesen utalt az elsőfokú bíróság az előbbi megállapítást alátámasztó a 9. és az 1. számú orvosszakértői véleményére, a Fővárosi Ítéltábla sem értett egyet a vádirat előbbiekkal ellentétes megállapításával. E körülménynek különösen III. r. és IV. r. vádlottak büntetőjogi felelősségének vizsgálata körében van jelentősége. Szemben a védők hivatkozásával ebből is látható, hogy a szakértők több alkalommal a vádlottakat mentő (vö. a 3. és 4. pontban később írtakkal) szakvéleményt alkottak. Megjegyzendő e mellett az is, hogy a védelem által a 38. számú tárgyalási jegyzőkönyvhöz II/a. szám alatt csatolt az 1. számú tanú, nyugalmazott sheffildi professzor véleménye szerint ugyanakkor „az ikerterhesség

elkerülhetetlenül több kockázattal jár, mint amikor az anya egyetlen babát vár. Országunkban (Egyesült Királyság) az ikreket váró nőknek rutinszerűen a kórházi szülést javasolják" (2. oldal).

Az életet-egészséget közvetlenül veszélyeztető foglalkozási szabályszegés körében az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában helytállóan hivatkozott az ebben a kérdésben egyöntetű álláspontot elfoglaló 9. és 1. számú szakértőkkel; az 1. és 2. számú szakértők közös szakvéleményeire, továbbá a 3. számú szakértő szakvéleményére. Az előbbi szakértők megállapításait ütköztette a 11. és a 8. számú szakértők okirati bizonyítékként értékelt véleményében írtakkal. Ebből vont le azt a ténybeli következtetést, hogy a bűncselekmény elkövetésére alapot adó, közvetlen veszélyhelyzetet előidéző szakmai szabályszegést I. r. és II. r. vádlottak az oxitocin intravénás beadásával/beadatásával; I. r. vádlott e mellett a második újszülött gondozásának elmulasztásával, II. r. vádlott pedig a lélegeztetés helytelen alkalmazásával követte el.

A 8. számú szakértő - akit még a Pesti Központi Kerületi Bíróság mentett fel a szakértői tevékenység alól - véleményével kapcsolatosan helyesen utalt az elsőfokú bíróság a 9. és az 1. számú szakértők előbbi véleményét cáfoló álláspontjára. A szakértők nem értettek egyet azzal, hogy a magzat a szülést megelőzően a terhesség korábbi szakában méhüri fertőzést szenvedett volna, mivel a szülést követő vizsgálat ezt kizárta (elsőfokú ítélet 61. oldal 1-2. bekezdés). Téves tehát III. r. vádlott utolsó szó jogán tett előadása, hogy pusztán azért zárták ki a szakértők a méhüri fertőzést, mert az egyik magzat nem fertőzte meg a másikat. Kétségtelenül elhangzott az eljárás során erre utaló szakértői nyilatkozat (3. számú szakértő 38. számú tárgyalási jegyzőkönyv 30-31. oldal), azonban ugyanezen szakértő ugyanitt előadta, hogy „a váladéktenyésztés a tüdőből, illetve a légcsőből a klinikán negatív volt”. Így nem csupán a vádlotti hivatkozásban szereplő érv zárta ki a fertőzést.

A terhesség korábbi szakában meglévő méhen belüli oxigénhiányra vonatkozó vádlotti védekezést zárta ki a tárgyalási jegyzőkönyv 32. oldalán rögzített 10. számú szakértő nyilatkozata. E szerint a baba 21 nappal a megszületését követően, január 14-én olyan szabályos szíváramlási értéket mutatott, amely „sem a bal-jobb és különösen jobb-bal sönttel nem járt, bizonyosan nem lehetett oka a méhen belüli oxigénhiánynak, különösen akkor, ha két szinttel feljebb, nevezetesen a pitvarszinten, valamint a Botallo-vezeték szintjén semmiféle sönt nem mutatkozott”. A szakértő a tárgyalási jegyzőkönyv 40. oldalán rögzített nyilatkozatában zárta ki a mellékvese-vérzés okozta méhen belüli oxigénhiányt is.

A 10. számú szakértő a méhen belüli oxigénhiányos agykárosodást is kizárta, mivel a kisgyi lebenyek összekötő részének „nem a fejlődési rendellenességét, hanem csökkent fejlettségét állapították meg” (33. oldal 2. bekezdés). A 2. számú szakértő utóbbi kérdésben is egyetértett szakértő-társával, és nem a méhen belüli fertőzés okozta krónikus, hosszan tartó oxigénhiánnyal, hanem heveny oxigénhiányos állapottal magyarázta az újszülött rossz, 1-es Apgar értékkel jelzett állapotát (33. oldal utolsó bekezdés).

A 9. és az 1. számú szakértők ezt az álláspontot elfogadta, sőt a 9. számú szakértő a

jegyzőkönyv szerint már korábban jelezte, hogy az oxigénhiányos állapot már „a szülőcsatornán belül kialakulóban lehetett, majd ... a szülés után, tehát a beavatkozásokkal összefüggésben jött létre”. Ő is kizárta a magzati életben elszenvedett irreverzibilis (visszafordíthatatlan) agykárosodást, mivel „nincs az a bravúros újraélesztési kísérlet, amelyből úgymond az életműködések teljesen rendezni tudják” (31. oldal utolsó bekezdés). A 34-35. oldalon rögzítettek szerint pedig azt véleményezte, hogy a légutak elzáródására vezethető vissza az oxigénhiány. A 9. számú szakértő által előterjesztett szakvélemény pontosítására figyelemmel a másodfokú bíróság a történeti tényállásból kirekesztette az elsőfokú bíróságnak a veleszületett agykárosodásra vonatkozó megállapítását az ítélet 13. oldal 4. bekezdéséből, valamint a bizonyítékok értékelésénél az ítélet 57. oldal alulról 2. gondolatjeléből. Utóbbi, az elsőfokú bíróság által a tényállásba átemelt megállapítás kizárása márcsak azért is indokolt, mert önellentmondásban áll a szakértő azt megelőző, helytállóan idézett megállapításával: „a rendkívüli kiterjedésű agykárosodás a szüléskor elszenvedett tartós oxigénhiány következménye volt” (57. oldal, alulról a 3. gondolatjel). A tényállás megállapításánál ennek pedig el nem mellőzhető jelentősége van.

II. r. vádlott tevékenységével kapcsolatban ugyancsak a 9. számú szakértő nyilatkozata érdemel kiemelést, mely szerint „az ambuballonos lélegeztetés során a szakmai szabályszegés bizonyítható” (32. oldal 1. bekezdés).

A tényállás pontosításával, az indokolás kiegészítésével tehát minden tekintetben megcáfolást nyert a 8. számú szakértő által előterjesztett, az elsőfokú bíróság által okirati bizonyítékként értékelt szakvélemény.

E vádpontban sem mellőzhető a védelem által felkért külföldi szaktekintély véleményének összevetése az előbbi szakvéleményekkel. Ahogyan arra a másodfokú bíróság már utalt, az 1. számú tanú álláspontja szerint sem kifejezetten ajánlott az Egyesült Királyságban ikerterhesség esetén az otthonszülést választani. E szakértő is fontosnak tartotta annak hangsúlyozását, hogy hazájában mennyire tiszteletben tartják a nőknek azt a választását, hogy „független bábánál” (3. oldal) történjen a szülés. Ugyanitt a szakértő kifejti, hogy ikerszülés esetén „szükséges az újraélesztő felszerelés két újszülött részére, s a területileg illetékes szülészeti intézmény értesítése az esetről, valamint arról, hogy esetlegesen szükségessé válhat a kórházba történő átszállítás (amennyiben a nő ebbe beleegyezik)...”.

I. r. vádlott, aki az eljárás során végig azt hangsúlyozta, hogy Magyarországon nincs protokollja az otthonszülésnek, az előbbi idézetből kitűnően magára nézve az Egyesült Királyság intézményen kívüli ikerszülésnél irányadó ajánlását sem vette figyelembe, hiszen nem volt újraélesztő felszerelés két újszülött részére és a területileg illetékes szülészeti intézmény előzetes értesítése sem történt meg. Önmagában ez a körülmény - ahogyan ezt a másodfokú bíróság már korábban is hangsúlyozta - még nem teremtette meg a közvetlen veszélyhelyzetet, ezért bűncselekményként nem értékelendő. Ehhez képest nyilvánvalóan téves a szakértőnek az a megállapítása - ugyanitt -, hogy az előbbiek „ez esetben mind megtörténtek” a vádlottak részéről. A konkrét eset leírásakor egyébként az 1. számú tanú maga sem állítja, hogy a

helyszínen két újszülött részére újraélesztő felszerelés lett volna beállítva, illetőleg megtörtént volna a területileg illetékes szülészeti intézmény értesítése arról, hogy szükségessé válhat a szülő nő kórházba szállítása.

A felkért vélemény szerint „a B magzat szívverésének lassulását követő kilenc percben a baba teljes mértékben megfelelően cselekedett, amivel biztosította, hogy a második iker gyorsan megszülethessen... bár nálunk a bábák nem adhatnak be intravénásan gyógyszereket”. E megállapításból pedig az következik, hogy I. r. vádlott e tekintetben sem tartotta be a hivatkozott külföldi konvenciót. Továbbmenően, az 1. számú tanú is rögzítette az I. r. vádlott késlekedését a második magzat megszületésénél, hiszen a vádlott csak „a B magzat szívverésének lassulását követően” tartotta indokoltnak megszületését.

A vélemény 4. oldala egyebekben - konkrét adatokra hivatkozás nélkül - azt a megállapítást tartalmazza, hogy a mecónium eltávolítására azért nem került sor a baba bőréről, mert az újraélesztés miatti sietség okán nem volt idő erre. Álláspontja szerint „minden erőfeszítést megtettek az újszülött újraélesztésére. A felső légutakat kitisztították és mivel megszületéséig tiszta volt a magzatvíz nem volt szükség az alsó légutak leszívására, hiszen a magzat nem lélegezhetett mecóniumot, a leszívás során viszont megsérülhetnek az érzékeny szövetek...” Az újraélesztés elvégzése megfelelően történt, mert „az újszülöttet oxigenizálták, amit bizonyít, hogy annak szívverése visszatért”. Ezzel szemben a Cserny Mentőszolgálattal a helyszínen érkező a 6. számú tanú vallomásából az állapítható meg, hogy az alsó légutak leszívása már csak azért sem történhetett meg, mert ilyen eszközzel az I. r. vádlott nem rendelkezett (nyomozati iratok 729. oldalán tett vallomás).

„Az egyes vádpontok” cím alatt a szakértő szükségesnek tartotta rögzíteni, hogy az I. r. vádlotték „nagyon jó felszereltséggel rendelkeztek ahhoz, hogy bármilyen lehetséges szülési komplikációt orvosolni tudjanak...Megfelelő újraélesztő eszközökkel rendelkeztek, amelyeket megfelelő módon alkalmaztak”. Azt a vélemény már nem tartalmazza, hogy mit takar a nagyon jó felszereltség és mik azok a megfelelő újraélesztési eszközök. A felszerelésével kapcsolatban az I. r. vádlott azt a nyilatkozatot tette, hogy azt „mindig a kocsijában” tartja. Álláspontja szerint ezek elégségesek az újraélesztéshez, felsorolásszerűen ilyennek tekintette az oxigénpalackot, ambuballont, laringoszkópot, infúziót, megjelölés nélküli gyógyszereket és homeopátiás szereket, valamint esetleges sérülés ellátásához szükséges eszközöket (nyomozati iratok 1181. oldal).

Véleménye 5. oldalán a szakértő kifejtette, hogy nem volt mecónium a magzatvízben és a felső légutak leszívása megtörtént. Az újszülött bőrén található mecónium a szülés közben került rá, melyet később szárazra töröltek. Nem fogadta el a baba legalacsonyabb méhen belüli 30 szívverés/perc értéket, mert „ez inkább klinikai megfigyelés, mint vád”. Vitatta a baba kihűlt állapotát is, mivel „nem tudom, hogy a 32,8 fok hőmérsékletet mikor jegyezték fel, de bizonyára a mentősök mérték és lehetséges, hogy a szülés után valamennyi idővel”. A szakértő az előbbi véleményalkotásnál nyilvánvalóan nem vette figyelembe a már említett a 6. számú tanú vallomását, aki elmondta, hogy „a szívfrekvenciája 30/perc volt, spontán légzése nem volt”

(nyomozati vallomása ugyanott). A baba hőmérsékletével kapcsolatban pedig elmondta, hogy „induláskor megmértem a gyermek maghőmérsékletét 32,8 C fok volt, tehát erősen ki volt hűlve” (731. oldal). A tanú előbbi nyilatkozataira az elsőfokú bíróság is helyesen utalt az ítélet 48. oldal utolsó előtti és utolsó bekezdésében.

A dokumentáció elmaradásával kapcsolatos szakértői megjegyzések indifferensek, ettől az elsőfokú bíróság álláspontja sem különbözött, amikor rögzítette, hogy ennek elmulasztásával a vádlottak közvetlen veszélyhelyzetet nem idéztek elő (elsőfokú ítélet 14. oldal 3. bekezdés). E megállapítással a másodfokú bíróság is egyetértett. Miként azzal is, hogy mivel az elsőként megszületett gyermek problémamentes állapotban volt, veszélyhelyzet nem jöhetett létre azzal, hogy III. r. vádlott a mentők hívásakor nem közölte az ikerszülés tényét.

A 6. oldal 1. bekezdésében általánosságokban nyilatkozott a külföldi szakértő az agykárosodásról: „Néhány éve a gyermekorvosi vélemény arra hajlik, hogy az olyan jellegű agykárosodás, amelyet a baba szenvedett el sok esetben inkább a várandósság ideje alatt következik be, mint a szülés közben”. Álláspontja szerint „az biztos, hogy nem állítható, hogy a kórházi szülés megelőzte volna az agykárosodást, ha egyszer nem tudjuk, hogy ez mikor következett be. A baba szívfrekvenciájának változásai az azonnali újraélesztés közben utalhatnak némi korábban fennálló patológiára”. Véleménye szerint az a körülmény, hogy „nem szólalt meg az édesanya” arra utal, hogy az 1. számú sértett megbízott a bábájában és elfogadhatatlannak találta a kórházi szülészeti ellátását. Utóbbi megállapítással kapcsolatban megjegyzendő, hogy az 1. számú sértettet a nyomozás során gyanúsítottként hallgatták meg, majd bűncselekmény hiányában az ügyészség megszüntette vele szemben a nyomozást. Nyilvánvaló, hogy a szaktekintély számára biztosított iratok közül hiányoztak az 1. számú sértett nyilatkozatai, ugyanis ő gyanúsítottkénti kihallgatásán kívül mind a nyomozás (583- 589. oldal), mind a bírósági eljárás során is tett tanúvallomást (2010. év június hó 11-i tárgyalási jegyzőkönyv 177-182. oldal).

Egyebekben - kollégájához hasonlóan - az 1. számú tanú is a magyar szabályozás igazságtalanságát panaszolja fel, mivel „aggasztó számomra, hogy a magyar bábákat kizárólag a kórházi protokollok szerint ítélik meg, miközben ezen protokollok azt a gyakorlatot szabályozzák, amelyet az otthonszülést választó nők éppen elkerülni próbálnak. A kórházi gyakorlat rendkívül medikanizált, és sok a kórházban rutinszerűen végzett eljárás otthoni környezetben nagyon veszélyes lenne aneszteziológiai és sebészeti háttér hiányában”. E megállapításoknak az ügy elbírálása szempontjából már csak azért sincs jelentősége, mert a másodfokú bíróság álláspontja szerint általánosságban a vádlottakat nem terheli felelősség veszélyhelyzet létrehozásáért. Az egyes protokoll betartásával kapcsolatban pedig - a később kifejtettek szerint - nem lehet különbséget tenni otthonszülési, illetve intézményi protokoll között.

Az 1. tényállási ponthoz hasonlóan ismételt arra utal a másodfokú bíróság, hogy a megfelelő személyi és tárgyi feltételek hiánya már önmagában is foglalkozási szabálysértésnek minősül, ez - a korábban kifejtettek szerint - azonban nem teremt közvetlen veszélyhelyzetet. Az elsőfokú ítélet 14. oldal 2. bekezdéséből ezért kirekesztette azt a megállapítást, hogy a

vádlottak az ikerszülés és egyéb kockázati tényezők ellenére elvállalt intézményen kívüli szüléssel ne szegték volna meg a foglalkozási szabályokat. Az előbbieken kifejtettek szerint a foglalkozási szabályszegés azonban ez esetben sem volt okozati összefüggésben közvetlen veszélyhelyzet kialakulásával. Megjegyzendő, hogy az elsőfokú bíróság a következő bekezdésben már azt rögzítette, hogy a dokumentáció elmaradásával kapcsolatban „további foglalkozási szabályszegést követtek el” a vádlottak. E helytálló megállapítás logikai ellentmondásban áll a másodfokú bíróság által kifogásolttal.

III. r. és IV. r. vádlottak büntetőjogi felelősségének elbírálása szempontjából bír jelentőséggel az a körülmény, melyet az elsőfokú bíróság ítéletének 55. oldal 2. bekezdésében rögzített. A 9. számú szakértő a nyomozás során előterjesztett szakvéleményében megállapította, hogy IV. r. és III. r. vádlottak olyan konkrét orvosi beavatkozást nem végeztek, amely a 2. számú sértett egészségkárosodásával oksági összefüggésben állt volna.

Ugyancsak ítéletszerkesztési hiányosság, hogy az elsőfokú bíróság az 58. oldal 3. bekezdés 2. gondolatjelénél rögzítette a I. r. vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából jelentőséggel bír megállapítást. A vádlott itt leírt magatartása - az elvégezni elmulasztott vizsgálatok, a burokrepszés elkésett alkalmazása - közvetlen veszélyhelyzetet megteremtő ténykörülmény, melyet a másodfokú bíróság az ítélet 14. oldal 4. bekezdésébe rendelt átemelni.

E tényállási pont zárásakor helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a 2. számú sértett halála és a vádlottak által elkövetett foglalkozási szabályszegések közti oksági kapcsolat nem volt megállapítható. Elmaradt ugyanis az újszülött boncolása, ezért - 9. számú szakértő tárgyalási előadása szerint - nem lehet biztonsággal következtetni a halál bekövetkeztének okára (elsőfokú ítélet 60. oldal utolsó előtti bekezdés).

Az 1. és 2. tényállás összegzéseként megállapítható, hogy - ahogyan arra a másodfokú bíróság korábban már utalt -, az elsőfokú bíróság helytállóan vetette el a védelem által felkért szakértők véleményét a tényállás megállapítása során. A másodfokú bíróság pedig e vélemények részletesebb elemzésével, az indokolás kiegészítésével minden tekintetben egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával. Az 1. tényállásban a védelem által becsatolt 7. számú szakértő-féle szakvélemény nem volt alkalmas a 3., 5. és 6. számú szakértők és a 2. számú szakértő szakvéleményében írtak megcáfolására (elsőfokú ítélet 39-46. oldal). Ugyanígy, az 1. számú tanú véleménye sem támasztott kételyt a 9. és 1. számú, a 10. és 2. számú, továbbá a 3. számú szakértők szakvéleményében írtakkal kapcsolatban (elsőfokú ítélet 54-61. oldal).

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az előbbi, egyes vádlottak felelősségének megállapítása szempontjából megkérdőjelezhetetlen szakvéleményeket a védelem által előterjesztett bizonyítási indítvány sem cáfolhatja meg. Ezért az új szakértő kirendelésére, illetve tanúkénti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványt a másodfokú bíróság elutasította. Ezzel a másodfokú bíróság sem sértette meg a fegyverek egyenlőségének az elvét.

A 3. tényállással kapcsolatban:

Az elsőfokú bíróság a történeti tényállást e pontban hibátlanul állapította meg. I. r. és V. r. vádlottak büntetőjogi felelősségre vonása szempontjából kiemelt jelentőséggel a 3. számú igazságügyi orvosszakértő elsőfokú ítélet 65. oldalán idézett megállapítása bír. Az elsőfokú bíróság a kiegészítő igazságügyi orvosszakértői vélemény ismertetésének 10. pontjában rögzítette, hogy a 3. számú sértett „életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető állapot nem volt”. Ez a bűnösség kérdésében döntő megállapítás, a szakértő nyomozás során előterjesztett véleményének iratszerű idézése, melyet a 3. számú szakértő a 38. számú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek szerint a bírósági eljárásban is fenntartott (13-20. oldal), és amellyel az ugyanezen a tárgyaláson kihallgatott 14. számú orvosszakértő is egyetértett (21. oldal).

A szakvéleménnyel ellentétes megállapítás hiányában a másodfokú bíróság nem látta okát az ügyészi indítvány szerinti tényállás módosításnak. A szakvéleményből átemelt ténymegállapítás a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú ítélet 17. oldal 4. bekezdéséből nem rekeszthető ki.

Tekintettel arra, hogy a nyomozóhatóság által kirendelt szakértők véleménye alapján nem volt megállapítható a vádlottak büntetőjogi felelőssége, a másodfokú bíróság mellőzte a 2. számú tanú véleményének elemzését (38. számú tárgyalási jegyzőkönyv I. számú melléklet).

A 4. tényállással kapcsolatban:

E pontban is döntően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a történeti tényállást. Ítéletszerkesztési pontatlanságból adódóan azonban nem a történeti tényállásban, hanem a bizonyítékok értékelésénél rögzítette a II. r. vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából el nem mellőzhető körülményt. Az elsőfokú ítélet 81. oldal utolsó bekezdésében idézett 13. számú szakértő véleményéből megállapíthatóan a tágulási szak elhúzódása, mint foglalkozási szabályszegés és a bekövetkezett vérzés, mint életveszélyes helyzet közötti oksági összefüggés nem volt megállapítható.

E mellett ugyanakkor tévesen állapította meg a Fővárosi Bíróság, hogy e vádlott a tágulási szak elhúzódó voltának fel nem ismerésével ne követett volna szakmai szabályszegést. Ezzel ellentétesen ugyanis a 4. és 13. számú szakértők véleménye szerint ennek fel nem ismerése szakmai szabályszegésnek tekinthető. Az előbbieknél megfelelően a másodfokú bíróság a történeti tényállást kiegészítette és pontosította.

Az elsőfokú bíróság egyebekben ugyanezen bekezdésben helyesen rögzítette, hogy a méh masszírozása nem volt oksági kapcsolatban az életveszélyes eredménnyel. Utóbbi tekintetében azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az életveszélyes állapot elhárításában II. r. vádlott is részt vett (elsőfokú ítélet 18. oldal 5. bekezdés), e magatartása végképp nem tartozik a büntetőjogi felelősség körébe.

A 3. tényállási ponthoz hasonlóan a másodfokú bíróság e pontnál sem tartotta indokoltnak a védelem által becsatolt szakvélemény részletesebb elemzését. A nyomozóhatóság által

kirendelt szakértők szakvéleményére tekintettel a 4. pontban sem állapította meg a másodfokú bíróság II. r. vádlott büntetőjogi felelősségét. Ezért a 12. számú szakértő véleményének részletesebb értékelését mellőzte a Fővárosi Ítéltábla.

Az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést I. r. vádlott bűnösségére az 1. és 2. tényállási pontban, továbbá II. r. vádlott bűnösségére az utóbbi tényállási pontban. Nem tévedett, amikor felmentő rendelkezést hozott I. r. és V. r. vádlottakkal szemben a 3., II. r. vádlottal szemben a 4., III. r. és IV. r. vádlottakkal szemben a 2. tényállási pontban.

Az elsőfokú ítélet IV. pontjában a Fővárosi Bíróság pontosan ismertette a személy elleni bűncselekmények körében szabályozott, a Btk.171. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a./ és b./ pontja szerint minősülő maradandó fogyatékossgot, illetve halált okozó foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségének törvényi tényállását. A vádlottak tudattartalmának vizsgálatánál helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy - noha tudatosan alkalmaztak több esetben is téves orvosi gyakorlatot a vádlottak - a bekövetkezett eredményre, az élet, testi épség, egészség közvetlen veszélyeztetésére a gondatlanságuk terjed ki. A büntetőjogi felelősség megállapítását eredményező két esetben az 1. és 2. tényállási pontban I. r., valamint II. r. vádlottak előre látták magatartásuk lehetséges következményeit, de könnyelműen bíztak azok elmaradásában. A szándékosság enyhébb foka - adott esetben akár a halálos eredménybe történő - belenyugvás valóban szóba sem kerülhet.

A vádlottak valamennyien meghatározott foglalkozási szabály - az orvosi hivatás - hatálya alatt álltak. Ez vonatkozik nem csupán az ilyen képzettségű I. r., III. r. és IV. r. vádlottakra, hanem az orvos-egyetemi végzettséggel nem rendelkező II. r. és V. r. vádlottakra is. Ennek indoka az, hogy ha valaki olyan tevékenységet végez, amely valamely meghatározott foglalkozási szabály hatálya alatt áll, akkor köteles megismerni, megtartani annak előírásait és eleget kell tenni azoknak a feltételeknek is, melyek az adott foglalkozás üzése során irányadó. E specialitás emeli ki a vád tárgyává tett bűncselekményeket az ehhez képest általános törvényi tényállások közül, a vádlottak cselekménye ezért nem minősülhet gondatlanságból elkövetett emberölésnek, vagy testi sértésnek.

Kétség kívül - ahogyan erre a másodfokú bíróság már utalt - a bűncselekmény elkövetése idején hatályos 2/2004. (XI.17.) EüM rendelet 2. számú mellékletében nem került szabályozásra az intézményen kívüli szülésnél való közreműködés; I. r. vádlott ilyen működés engedélyezése iránti kérelmét az ÁNTSZ elutasította. Ebből azonban nem az következik, hogy a vádlottakra semmilyen szabály ne vonatkozott volna, avagy önkényesen ők választották volna meg, hogy melyik állam otthonszülésére vonatkozó protokollja szerint végezhetik a tevékenységüket. Tekintettel arra, hogy a vádlottak magyar állampolgárként, Magyarországon, magyarországi sértettek szülésénél működtek közre, a rájuk irányadó foglalkozási szabályok csakis a szülész-nőgyógyászokra vonatkozó szakmai szabályok lehettek. Ettől eltérő értelmezés esetén ugyanis - amelyre tulajdonképpen a vádlottak kívánalma is irányult - tevékenységük teljes egészében ellenőrizhetetlen, és arra az általuk kívánatos helyzetre vezetne, hogy magyar orvossalakértő nem mondhatna véleményt az általuk követett protokoll tekintetében.

A vádlottak a vád tárgyává tett cselekmény elkövetésekor attól függetlenül a szülész-nőgyógyász szakmai szabályok hatálya alatt álltak, hogy ilyen végzettséggel egyedül I. r. vádlott rendelkezett. Ilyen szakvizsgálója sem III. r., sem IV. r. vádlottnak nem volt, a többieknek még orvosi képesítése sem. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor nem fogadta el a vádlottak azt a védekezését, mely arra irányult, hogy a kirendelt szakértők nem jogosultak intézményen kívüli szülés esetén a szakvélemény megalkotására. Ezért a vádlottakra vonatkozó foglalkozási szabályokat a magyarországi igazságügyi orvosszakértők véleményére figyelemmel kellett értékelni.

Ismételten arra utal a másodfokú bíróság, hogy a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményének tényállási eleme az élet, testi épség, egészség közvetlen veszélynek történő kitétele. Önmagában a veszélyhelyzet létrejötte még nem jelenti a bűncselekmény megvalósulását, ugyanis ez esetben nem konkrét, hanem absztrakt, a jövőben vagy bekövetkező, avagy be nem következő veszélyhelyzetet jelöl. Önmagában ilyen absztrakt veszélyhelyzet valósult meg akkor, amikor a vádlottak valamennyi tényállási pontban elvállalták az intézményen kívüli szüléseknél a segítséget. Ezért hivatkozott már korábban is arra a másodfokú bíróság, hogy önmagában e vállalással a bűncselekmény elkövetése még nem valósult meg. Erre figyelemmel sem minősülhet a vádlottak cselekménye súlyosabban, a Btk. 171. § (3) bekezdése szerinti - a közvetlen veszélyt szándékosan előidéző - bűntettnek.

Ahogy arra a Büntető Törvénykönyv kommentárja utal a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés eredmény bűncselekmény: más vagy mások életének, testi épségének vagy egészségének közvetlen veszélynek kitétele, vagy testi sértés/halál okozása. Önmagában a veszély (absztrakt) olyan helyzet fennállása, amikor a folyamatnak a sérelem bekövetkezése irányába ható továbbfejlődésének a reális lehetőségével kell számolni. Ehhez képest a veszély közvetlensége a meghatározott helyzetre és személyre konkretizált veszélyt jelenti, amikor annak általános jellegét meghaladóan, külsőleg is felismerhető formában kapcsolódik más, vagy mások veszélyhelyzetbe hozatalához. A veszély közvetlensége nyilvánvaló, amikor a magatartás eredményeként más életét, testi épségét vagy egészségét tényleges sérelem éri. Ha csupán az említett érdekek veszélyhelyzetbe kerülnek, a veszély közvetlensége nem feltétlenül állapítható meg. Lényegében a 3. tényállási pontban erre figyelemmel zárta ki a veszély közvetlenségét az igazságügyi orvosszakértő, a 3. számú sértett ugyanis nem került életveszélyes állapotba. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen állapította meg, hogy I. r. és V. r. vádlottak nem követték el a terhükre rótt bűncselekményt.

A bűncselekmény megállapíthatóságának további előfeltétele a veszélyhelyzetet létrehozó elkövetési magatartás (foglalkozási szabályszegés) és az élet, testi épség, vagy egészség mint eredmény közti okozati összefüggés fennállta. Ilyen oksági kapcsolat nem volt bizonyítható a 4. tényállási pontban II. r. vádlott terhére. A másodfokú bíróság által pontosított tényállásra figyelemmel nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottat az e vádpontban emelt vád alól bizonyítottság hiányában mentette fel.

Az előbbiekben ismertetettekhez képest a törvényi tényállás valamennyi eleme megvalósult az 1. tényállási pontban I. r. vádlott tekintetében. Az elsőfokú bíróság az ítélet 87. oldalán a 3. bekezdésben felsorolta, ezt követően egyenként elemezte azt a három foglalkozási szabályszegést, amely közvetlen veszélyhelyzetet hozott létre a 6. számú sértett újszülöttnél, aki e szabályszegésekkel okozati összefüggésben meghalt. A cselekmény értékelésénél nem hagyható figyelmen kívül az elsőfokú bíróság által leírtakon kívül az a körülmény sem, hogy a jogirodalom és az ítélkezési gyakorlat az emberi élet kezdetének a szülési folyamat megindítását tekinti. Jelen esetben a szülés folyamata vitathatatlanul elkezdődött, a vajúdat követően a magzat a szülőútba került és itt érte a halál, vagyis a sértett élő személynek volt tekintendő.

Egyebekben az elsőfokú bíróság azt is megindokolta, milyen okfolyamat vezetett a sértett halálához, I. r. vádlott felelőssége e tekintetben is megállapítható. Tudatállapotát pedig - a már jelzettnek megfelelően - a tudatos gondatlanság jellemezte.

Kérdésként merült fel a védelem részéről a szülésben közreműködő az 5. számú tanú büntetőjogi felelősségének meg nem állapítása, illetőleg ennek összevetése II. r. vádlott 2. tényállási pontban elkövetett cselekményével. E körben mind az első-, mind pedig a másodfokú bíróság eljárására a Be. 2. § (3) bekezdésének rendelkezései az irányadók, mely szerint „a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek...”. Tekintettel arra, hogy az 5. számú tanúval szemben a vádemelésre nem került sor az ő büntetőjogi felelőssége szóba sem kerülhet. Ebből még nem következik az, hogy az ügyészi váddal érintett II. r. vádlott más alkalommal megvalósított bűncselekményénél a büntetőjogi felelősség ne kerülhetne szóba.

Lényegében ugyanez az érv hozható fel a külföldi szakértői véleményekben szereplő hivatkozásokkal szemben, hogy a kórházban elkövetett műhibáknál miért maradnak el a büntetőjogi felelősségre vonások? Ezekkel a pontosan körül nem írt esetekkel - törvényes vád hiányában - a bíróság ugyancsak nem foglalkozhat. A vádlottak büntetőjogi felelősségre vonását pedig nem gátolja az a körülmény, hogy bizonyos esetekben elmarad más foglalkozási szabályszegők elmarasztalása.

A 2. tényállási pontban sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor I. r. és II. r. vádlottak büntetőjogi felelősségét megalapozó körülményeket e cselekmény minősítésénél összegyűjtötte. E körben kiemelési igényel az oxitocin beadása II. r. vádlott részéről, melyre őt I. r. vádlott hívta fel. Emellett II. r. vádlott foglalkozási szabályt sértett a lélegeztetés alkalmazásakor, mely az orvosszakértők szerint nem volt megfelelő. I. r. vádlott tekintetében ide tartozik még az elsőfokú ítélet 58. oldalán rögzített, a másodfokú bíróság által a történeti tényállásba beemelt szakmai szabályszegések: folyamatos keringésvizsgálat (CTG), az oxitocinos infúzió, a méhüri vizsgálat, a burokrepesztés és az óránkénti méhszájvizsgálat elmulasztása. E két vádlott foglalkozási szabályszegése oksági kapcsolatban állt azzal a maradandó fogyatékos állapottal, melyet a 2. számú sértett elszenvedett.

Nem tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a sértett ezt követően beállt halála tekintetében nem állapította meg a vádlottak felelősségét, épp az okozati összefüggés hiányára figyelemmel.

Amellett, hogy az elsőfokú bíróság külön-külön vizsgálta I. r. és II. r. vádlottak felelősségét ugyanezt megtette III. r. és IV. r. vádlottak tekintetében is. A másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint e vádlottak nem végeztek olyan konkrét orvosi beavatkozást, amely a 2. számú sértett egészségkárosodásával oksági kapcsolatban állna. Kérdésként vetődik fel, hogy ilyen tevékenység elmulasztása okán büntetőjogi felelősségük nem állapítható-e meg? E kérdés megválaszolásánál nem hagyható figyelmen kívül a szülész-nőgyógyászati, illetve szülésznői tevékenységben sokkal nagyobb tapasztalattal rendelkező I. r., II. r. vádlott tevékenysége. III. r. és IV. r. vádlottaktól nem volt elvárható, hogy a nagyobb tapasztalattal rendelkező társaik tevékenységétől eltérő, esetlegesen az ellen ható magatartást fejtsenek ki, illetve pótolják e személyek által elmulasztott magatartás végzését. Alanyi oldal hiányában ezért törvényesen mentette fel őket az elsőfokú bíróság az ellenük emelt vád alól bűncselekmény hiányában.

A büntetés kiszabása során a másodfokú bíróság az I. r. vádlottnál és a II. r. vádlottnál is nyomatékos enyhítő körülményként értékelte a büntetőeljárás elhúzódását, azt a tény, hogy az I. r. vádlott a bűncselekményeket 2003. év december hó 24-én, illetve 2007. szeptember hó 15-én követte el, a II. r. vádlott a bűncselekményt 2003. év december hó 24-én követte el. A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során eleget tett az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 6. Cikk 1. pontjában megfogalmazott, a tisztességes tárgyaláshoz való jog fogalmának és így annak ellenére, hogy az eljárás elhúzódott és nem ésszerű időn belül fejeződött be az I. r. és a II. r. vádlott tekintetében is a büntetés és annak kiszabása során ezt teljes egészében értékelte és lényegesen enyhébb büntetést szabott ki mindkét vádlottal szemben.

Az emberi jogok és alapvető szabadságokról szóló Egyezmény 6. Cikk 1. pontja szerint „mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően”.

A Bodor kontra Magyarország ügyben hozott ítélet 13. pontjában a bíróság kifejti: hogy... „az eljárás túlzott hosszúsága miatti enyhítés elvben nem fosztja meg az érintett személyt az Egyezmény 34. Cikke értelmében vett sértetti státusztól. Azonban az általános szabály alól kivételt képez az az eset, amikor a nemzeti hatóságok megfelelően világosan elismerik, hogy nem sikerült eleget tenni az „ésszerű idő” követelményének, és kárpótlásként kifejezett és mérhető módon mérsékeltek a vádlott büntetését (1. Eckle kontra Németország, 1982. július 15., „A” sorozat, 51. cikk, 66. bekezdés; és Beck kontra Norvégia, 26390/95. sz. ügy, 2001. június 26.). A jelen ügyben azonban az enyhítés okai nem állapíthatók meg egyértelműen, ugyanis a Kerületi Bíróság rövidített ítéletet hozott.”

Ezzel a bíróság eleget tett az Emberi Jogok Európai Bírósága Bodor kontra Magyarország ügyében (2011. június 14.) megfogalmazott ítéletében foglaltaknak, vagyis a vádlottak büntetését az eljárás elhúzódása miatt úgy szabta ki a bíróság, amellyel megfelelően kárpótolta az eljárás elhúzódásának tényét.

Ezért a szabadságvesztés tartamát az I. r. vádlott esetében az 1 év 7 és fél év közötti kiszabható időtartamon belül 2 évben határozta meg. A II. r. vádlott esetében, pedig az 1 évig terjedő szabadságvesztés helyett pénzbüntetést szabott ki és a pénzbüntetés összegének a megállapítása során, vagyis a napi tételek megállapítása során is a bíróság figyelembe vette az eljárás elhúzódását.

A joghátrány nemének és mértékének meghatározása kapcsán az elsőfokú bíróság ugyancsak igen részletes és alapos indokolást adott ítélete V. fejezetében a 92-95. oldalon.

Egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy az ott írtak alapján I. r. vádlott esetében az enyhítő szakasz alkalmazása nem indokolt; s e vádlottal szemben a helyesen idézett törvényi büntetési tételkeret alsó határához közelítő szabadságvesztés-tartam kiszabása szükséges, egyben elégséges.

További vizsgálódás tárgyát kell képezze, hogy az ekként megállapított tartamú szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető-e, avagy sem. Az elsőfokú bíróság által is kifejtettek szerint a feltárt körülmények alapján nem lehet alapos az a feltételezés, hogy a büntetés a célját annak végrehajtása nélkül is elérné.

I. r. vádlott teljes meggyőződéssel folytatja immár sokadik éve az általa helyesnek tartott tevékenységét; ő és környezete a különböző eljárásokat az otthonszülés gyakorlata, és konkrétan az általa alapított N.Sz. Bt. elleni támadásként éli meg. Helyesen értékelte az I. r. vádlott terhére súlyosító körülményként a halmazatot, a többszöri szakmai szabályszegést is.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor súlyosító körülményként értékelte I. r. vádlottal szemben azt, hogy az 1. tényállásban írt cselekményét büntetőeljárás hatálya alatt követte el, melyben ugyancsak az általa kísért szülés alkalmával elkövetett szakmai szabályszegés volt az eljárás tárgya. Abban az eljárásban másodfokú bírósággént eljáró Pest Megyei Bíróság foglalkozástól eltiltást kimondó határozata még valóban nem emelkedett jogerőre, mert a harmadfokú fellebbezési tárgyalásra 1 hónap múlva került sor, és 1 hónap múlva emelkedett jogerőre a másodfokú bíróság szülész-nőgyógyász orvosi foglalkozástól való eltiltó rendelkezése. A harmadfokú nyilvános ülés már kitűzésre került, ennek ellenére követte el a büntetőjogi felelősségét megalapozó újabb foglalkozási szabályszegést. A büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés lényegében azért is a terhére róható, mert ekkor már vádemelés történt a 2. tényállási pontban szereplő cselekménye miatt.

Ismételten le kell szögezni, hogy a jelen ügy tárgya nem az egészségügyi intézményben, avagy azon kívül történő szülés megítélése volt; ugyanakkor indokolt rámutatni, hogy a vádlottak által folytatott tevékenység korántsem nevezhető a szó köznapi értelmében „otthonszülésnek”. A

jelen négy esetből csupán a 4. tényállási pontban szület az otthonában, a saját lakásán a 7. számú sértett; a további három szület az otthontól, családi környezettől - és meghittségtől - távol, a születésházban, vagy kölcsönlakásban zajlott, ahova az érintetteknek többszáz kilométer távolságból kellett egy-két hétre ideköltözni, avagy Budapest vonzáskörzetéből a szület megindulását követően beutazni. Az ügyben „háborítatlan szület”-ként is nevesített születés-vezetés körülményeit pedig jól jellemzi, hogy arra van adat: az 1. tényállási pontban a születésházban az újszülött fejének megjelenésekor - az elemlámpa eredménytelen keresését követően - I. r. vádlott mobiltelefonnal világított, valamint az anyához közelebb tették a gyertyákat [elsőfokú ítélet 34. oldal első bekezdése]; míg a 2. tényállási pontnál a kölcsönlakásban nemhogy inkubátor nem állt rendelkezésre, hanem - bár ez önmagában is vita tárgyát képezte - hőszigeteléssel próbálták a december 24.-i szület során a meleget biztosítani.

Mindazok azonban csupán színezik a vádlotti cselekvéseket; az eljárás tárgyát I. r. vádlott tekintetében a rá irányadó foglalkozási szabályok többszöri és súlyos megsértése képezte. S tekintve, hogy nevezett az általa követett gyakorlatot, tevékenységet semmiféle kritikával nem illette, azt helyesnek tartja és folytatja - erre utal az ellene folyamatban lévő újabb további büntetőeljárások ténye az ártatlanság vélelme elvének figyelembe vételével is - semmiféle olyan várakozás nem lehet alapos, amely szerint a kiszabott jelen szabadságvesztés-büntetés pusztán fenyegetettsége is már elérné a célját, annak végrehajtására ne volna szükség.

Törést szenved ugyanakkor az elsőbírói indokolás a szabadságvesztés fele részének végrehajtását követő feltételes szabadságra bocsáthatóság tekintetében.

Ezt - a Btk. 89. §-hoz képest sokkal ritkábban alkalmazott - kedvezményt a jogszabály kizárólag éppúgy különös méltánylást érdemlő okok fennállta esetén teszi lehetővé, mint az egy évet meghaladó szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését. Utóbbira - helyesen - az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget, ugyanakkor a feles kedvezmény alkalmazására igen. Kétségtelen, hogy - amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozik - jelenleg a törvényben még példálódzó meghatározása sincs a különös méltánylasként értékelhető okoknak. Korábban azonban éveken keresztül hatályban volt a Btk. 138/B. §-a, mely e fogalom kapcsán adott némi iránymutatást. Az e rendelkezést hatályon kívül helyező 2003. évi II. törvény általános indoklásának I/5. pontja nem a jogszabályhely meghaladott voltára hivatkozott, hanem arra, hogy a jogalkotó ilyen módon sem kívánta a joggyakorlatot beszűkíteni.

Ezért a másodfokú bíróság a változatlanul irányadónak tekinthető korábbi törvényi rendelkezésben, valamint a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló BKv. 56. számú véleményben írt alanyi és tárgyi körülmények, okok fennálltát egyaránt vizsgálta. Ennek során arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy a kedvezmény alkalmazásának nincs helye. A hivatkozott korábbi törvénytörvényben példálódzóan nevesített tizenhárom ok közül csupán az elkövetőnek fel nem róható időmúlás ténye állapítható meg. Ezzel azonban szembeállítható I. r. vádlottnak az ügyben játszott meghatározó, vezető szerepe, melyhez képest II. r. vádlott elkövetői magatartása ténylegesen is csupán másodlagos (BKv. 56. II/8. pont). Az általa megvalósított szabályszegések száma, súlya és különösen következménye pedig olyan, amely alappal kérdőjelezte meg, hogy azok az orvosi műhiba keretein belül maradnának csupán,

avagy ellenkezőleg: súlyosabb - a magasabb hatáskört is megalapozó - bűncselekményként nyerhetnek esetlegesen értékelést.

A másodfokú bíróság egyetlen különös méltánylást érdemlő okot sem talált I. r. vádlott vonatkozásában, ezért a másodfokú bíróság mellőzte I. r. vádlott esetében a Btk. 47. § (3) bekezdése szerinti kedvezmény alkalmazását; nevezett így az általános szabályoknak megfelelően a kiszabott fogházbüntetés kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra a Btk. 47. § (2) bekezdés harmadik fordulata szerint.

Alapos a mellékbüntetés súlyosítását célzó ügyészi, fellebbviteli főügyészi jogorvoslat. A fentebb már jelzettek, de különösen a foglalkozási szabályszegések jellege és súlya okán a társadalom védelme azt indokolja, hogy I. r. vádlott a szülész-nőgyógyász orvosi, valamint a szülésznői foglalkozást a jövőben tartósan ne gyakorolja; életkorára is figyelemmel az eltiltás idejét ezért a Fővárosi Ítéltábla a határozott tartam törvényi felső határára, 10 évre súlyosította.

E döntés meghozatalánál a másodfokú bíróság azt is figyelembe vette, hogy a korábbi foglalkozástól eltiltás teljesen hatástalan maradt, a vádlott a 3 éves eltiltás tartalma alatt is, általa is elismerten születeket vezetett.

A másodfokú bíróság vizsgálta a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos elsőbírői rendelkezést annál is inkább, mivel a védelem a fellebbezésének indokolása során külön sérelmezte az újabb és újabb kiegészítő szakvélemények - általa szükségtelennek tartott - beszerzését, az azok kapcsán felmerült költségek vádlottakra való terhelését.

Itt utal arra a másodfokú bíróság, hogy az ügyben - hatósági kirendelésre - tíz szakértő járt el és adott véleményeket; s ezen túlmenően a védelem is felkért már korábban további két szakértőt. Mégis, a védő a másodfokú eljárásban újlag további szakértői bizonyítás elrendelését indítványozta, ami cáfolni látszik azon álláspontját, hogy az eddigi szakértői bizonyítás a szükségessé és elégséges meghaladóan felesleges lett volna.

A négy külön indult ügy egyesítése okán mind a négy nyomozati irat tartalmaz költségjegyzéket: az 1. tényállási pont kapcsán a BRFK Bűnügyi Főosztály Életvédelmi Osztály 136-I-735/2007.bü. nyomozati iratok 1. oldala (a továbbiakban A. költségjegyzék); a 2. tényállási pontban írtak esetében a BRFK Bűnügyi Főosztály II. Erőszakos Személy- és Vagyon elleni Bűncselekmények Osztálya Erőszakos Személy- és Vagyon elleni Bűncselekmények Alosztálya I. 136-I-67/2004.bü. nyomozati iratok 1-2-2/A. oldala (a továbbiakban B. költségjegyzék); a 3. tényállási pont tekintetében a BRFK XII. ker. Rkap Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztály 01120/2175/2007.bü. nyomozati irata 1. oldala (a továbbiakban C. költségjegyzék); míg végül a 4. tényállási pont esetében a BRFK XI. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály 01110-5276/2006.bü. nyomozati irat 3. oldala (a továbbiakban D. költségjegyzék).

A négy költségjegyzék az egyes nyomozások során felmerült költségeket irathűen tartalmazza; a bírósági eljárás során felmerült költségek - melyek csupán az A. és B. költségjegyzékben kerültek feltüntetésre - némi pontosítást igényelnek.

A B. költségjegyzék 8. tétele alatt "tanú útiköltség " címen feltüntetett összeg nem az ott írt 7.410.- forint, hanem helyesen 4.810.- forint (a 7.B.80.106/2008/22. számú tárgyalási jegyzőkönyv 21. oldalának adata).

Ugyanígy: a B. költségjegyzék 35. tételénél "X.19. tanú" címen szereplő összeg nem 19.000.-, hanem 12.000.- forint (5.B.567/2010/38. számú tárgyalási jegyzőkönyv 98. oldala).

Végül rögzítendő, hogy az A. költségjegyzék 7., 8. és 10. tétele átvezetésre került a B. költségjegyzékbe: így az A/7. tétel (139.050.- forint szakértői díj) a B. költségjegyzék 14. sorszáma; az A/8. tétel (mely a fentihez kapcsolódó jegyzőkönyvvezetői díj, és amely helyesen nem 7.400.- forint, hanem 6.800.- forint) a B. költségjegyzék 16. sorszáma; míg az A/10. alatti tétel (85.725.- forint szakértői díj) a B. költségjegyzék 13. sorszáma - is - szerepel.

Mindez azt eredményezi, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítettekkel szemben az ügyben összességében nem 3.385.892.- forint, hanem helyesen 3.144.116.- forint bűnügyi költség merült fel.

Az elsőfokú ítéleti rendelkezés érdemével összefüggésben a másodfokú bíróság álláspontja a következő:

Az eljárás tárgyát foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekménye képezi. Általánosságban rögzíthető, hogy e bűncselekmény esetében a történeti és törvényi tényállás megfeleltethetősége tekintetében; a vétkesség-felróhatóság megítéléséhez, valamint az ok-okozati összefüggések feltárásához a szakértő bevonása elengedhetetlenül szükséges, a szakértő kirendelése nem mellőzhető.

A védelem által az 1. és 2. tényállási pont kapcsán hivatkozott kiegészítő szakvélemények már csak ezért sem tekinthetők szükségtelennek.

Ehhez társul, hogy az 1. tényállási pont nyomozása során a védelem is csatolt szakvéleményt, a további szakértői vizsgálódást nagyrészt éppen ez indokolta. A 9. számú szakértő a 2. pontban foglalt ügy nyomozati szakában eltérő tárgykörben: így egyrészt az egyes terheltek cselekvőségével összefüggésben a vonatkozó szakmai szabályokról, majd a szülő nő és az újszülött állapotáról, továbbá az oksági kapcsolatról nyilatkozott. Alappal nem sérelmezhető, hogy az egyes kérdések megválaszolásának igénye nem egyidőben, hanem a bizonyítás előrehaladtával, esetenként annak folyamányaként merültek fel. Költségkihatása pedig mindennek azért nincs; mivel amennyiben a szakértő valamennyi utóbb felmerült kérdést már az alapszakvéleményben kellett volna, hogy megválaszoljon, úgy nyilvánvalóan az alapszakvélemény szakértői díjában mutatkozott volna meg e többletmunka.

Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a nyomozás során felmerült - a bűnösség megállapításával érintett - valamennyi szakértői díjat az adott vádlottak terhére róta.

Nem osztotta ugyanakkor a másodfokú bíróság azt az - elsőfokú ítélet 96. oldalán a harmadik bekezdés utolsó mondatában kifejtett - elsőbírói álláspontot, mely szerint az áttételt megelőzően a Pesti Központi Kerületi Bíróság eljárásában felmerült költséget az államnak kellene viselnie. Az eljárásnak ez a része, az annak során folytatott - döntően szakértői - bizonyítás a jelen

ügydöntő határozat alapjául szolgált; a tanúk által ott előadottakra, a 10. számú és a 2. számú szakértők szakvéleményére az elsőfokú ítélet is alappal és helyesen hivatkozik. Erre figyelemmel a kérdéses összeg megfizetésére ugyancsak az érintett vádlottakat indokolt kötelezni.

Egyebekben egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet hivatkozott bekezdésében írtakkal: tehát hogy a felmentéssel érintett tényállások kapcsán, valamint az utolsó tárgyalási napon a szakértők ismételt meghallgatásával összefüggésben felmerült költséget az állam viselje.

A fentiek a következőket eredményezik:

Az 1. tényállási pont cselekményében csupán I. r. vádlott érintett.

Az A. költségjegyzék 2-6. tétele szerint az ügy nyomozása során összesen 560.280.- forint költség merült fel. E cselekménnyel hozhatók összefüggésbe a B. költségjegyzék 19-21., a 27., a 32-37. tételei, valamint a 43. alatti tétel - a 3. számú szakértő tárgyalási megjelenési díjának - egyharmada; végül kizárólag I. r. vádlottat érinti a róla készített elmeorvos-szakértői vélemény 38. tétel alatti díja.

Ez összességében 1.034.943.- forint, melynek megfizetésére I. r. vádlott egyedül köteles.

A 2. tényállási pont kapcsán I. r. és II. r. vádlottak büntetőjogi felelősségét a bíróság megállapította.

A B. költségjegyzék 1-7. pontja szerint a nyomozás során 460.752.- forint bűnügyi költség merült fel.

Ehhez társulnak a B. költségjegyzék 8-18., a 22-26., a 29-30., a 39. és a 44-45. tételei; valamint megint csak a 43. alatti tétel - a 3. számú szakértő tárgyalási megjelenési díjának - egyharmada, azaz 48.000.- forint.

Végül e cselekményt érinti még az A. költségjegyzék 9. pontjában foglalt - átvezetésre nem került - 7.400.- forint jegyzőkönyvvezetői díj.

Mindezek együttesen 1.437.035.- forintot tesznek ki, melynek megfizetésére I. r. és II. r. vádlottak egyetemlegesen kötelezettek.

A 3. tényállás esetében a nyomozás során a C. költségjegyzék 1-3 tétele alatt 176.515.- forint; míg a bírói szakban a B. költségjegyzék 28. tétele merült fel. Ez a 3. tényállási pont tekintetében együttesen 216.515.- forint.

A 4. tényállási pont kapcsán a D. költségjegyzék 1-2. tétele szerinti 35.640.- forint; míg a bírósági eljárás során a B. költségjegyzék 40-42., a 43. tétel fennmaradó további egyharmada, végül pedig a 46. tételei szerinti összegek merültek fel, melyek együttesen 407.623.- forintot tesznek ki.

A felmentésre figyelemmel e két tényállási ponttal összefüggésben keletkezett valamennyi

költséget, valamint az elsőfokú ítéletben helyesen kifejtettek szerint a B. költségjegyzék 47-49. tétele alatt felvett szakértői díjakat: összesen 672.138.- forintot az állam viseli.

Az előbbieken részletezettek szerint a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján I. r. vádlott tekintetében megváltoztatta. Foglalkozástól eltiltását 10 évre súlyosította, az ún. feles kedvezmény alkalmazását mellőzte.

A bűnügyi költségekre vonatkozó részében I. r. és II. r. vádlottakat érintően változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét.

Egyebekben a Fővárosi Bíróság minden további részében megalapozott és törvényes ítéletét I. r., II. r., III. r., IV. r. és V. r. vádlottakkal szemben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. A Be. 261. § (1) bekezdésére figyelemmel V. r. vádlottnak az elsőfokú ítélet rendelkező részében feltüntetett születési évét kijavította.

Budapest, 2012. év február hó 10. napján

. Czine Ágnes s.k.	Hrabovszki Zoltán s.k.	Dr. Székely Ákos s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Bíróság 5.B.567/2010/83. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.285/2011/16. számú I. r., II. r., III. r., IV. r. és V. r. vádlottakkal szemben jogerős és I. r., II. r. vádlottak tekintetében végrehajtható.

Budapest, 2012. év február hó 10. napján

Dr. Czine Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
írnok

